

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

BETYDELSEN AV SALIENCY FÖR RESPONSIVITETEN GENTEMOT DEN ALLMÄNA OPINIONEN I DET POLITISKA UTFALLET

Victoria Wojewoda

Examensarbete:	15 hp
Program:	Statsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin:	Ht2023
Handledare:	Simon Gren
Antal ord:	11 578

Abstract

Den här uppsatsen undersöker allmänhetens påverkan på politiken i frågor som är av särskild betydelse för medborgarna. Genom kvantitativ statistisk analys undersöks om responsiviteten gentemot den allmänna opinionen i det politiska utfallet är högre för sakfrågor som är *salient* bland medborgarna. Med ett omfattande dataset bestående av konkreta sakfrågor inom en bredd av olika politiska ämnesområden, analyseras 634 unika fall i Sverige från åren 1991–2009. Mätningen av *saliency* baseras på medietäckningen av sakfrågorna i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Resultaten från analysen visar att *saliency* inte har en betydande påverkan på responsiviteten gentemot den allmänna opinionen när det kommer till det politiska utfallet. Uppsatsen bidrar till den befintliga forskningen genom sitt undersökande av konkreta sakfrågor inom en bredd av olika politiska ämnesområden och genom att tillföra kunskap för en ny samhällelig kontext.

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
2.	Teori och tidigare forskning	8
	2.1 Responsivitet	8
	<i>Vad är responsivitet?</i>	8
	<i>Hur uppstår responsivitet?</i>	9
	<i>Tidigare forskning av responsivitet</i>	10
	2.2 Betydelsen av saliency för politisk responsivitet	12
	<i>Vad är saliency?</i>	12
	<i>Hur påverkar saliency responsivitet?</i>	13
	<i>Tidigare forskning om betydelsen av saliency på responsivitet</i>	15
	2.3 Uppsatsens bidrag	16
3.	Metod och data	18
	3.1 Forskningsdesign	18
	3.2 Data	18
	<i>Allmän opinion</i>	19
	<i>Politiskt utfall</i>	21
	<i>Saliency</i>	22
	3.3 Regressionsanalys med interaktion	26
	3.4 Begränsningar och brister med metod och data	27
4.	Resultat	29
5.	Slutsatser och diskussion	34
	Referenser	40
	Bilagor	44

1. Inledning

Allmänhetens möjlighet att påverka politiken utgör en central demokratisk grundprincip som grundas i det demokratiska idealet av att politiska beslut bör återspegla folkviljan (Dahl, 1971, s. 1). I demokratiska samhällen förväntas de politiska makthavarna fatta beslut, stifta lagar och implementera dem i enlighet med allmänhetens önskemål. I studier som behandlar allmänhetens påverkan på politiken används begreppet *responsivitet* för att beskriva processen genom vilken medborgare utövar inflytande på politiska beslut. Studier av responsivitet har visat att de politiska besluten i en del fall följer medborgarnas åsikter men att de i andra fall inte gör det (Monroe, 1998; Page & Shapiro, 1983; Soroka & Wlezien, 2010; Stimson, MacKuen & Erikson, 1995). Den senare tidens studier av responsivitet har fokuserat vid att undersöka faktorer som påverkar den varierande graden av responsivitet, men många frågor inom ämnet är fortfarande outforskade. Eftersom politisk responsivitet gentemot den allmänna opinionen utgör en central funktion i en demokrati, finns det ett stort värde i att fortsätta utforska frågan om när responsivitet uppstår och när det inte gör det.

Inom studierna av politisk responsivitet gentemot den allmänna opinionen, förväntas politiken följa den allmänna opinionen av två anledningar (Stimson et al., 1995). För det första uppkommer responsivitet av att medborgare röstar på politiker som de uppfattar ha åsikter som överensstämmer med deras egna. För det andra antyder forskningen att responsivitet även kan uppkomma proaktivt av att politiker i förväg agerar i enlighet med medborgarnas åsikter för att öka sina chanser att bli gynnade i framtida val.

Trots det demokratiska idealet att allmänheten bör ha inflytande över politiken, har medborgare sällan möjligheten att forma sig politiska åsikter om varje enskild politisk fråga. Istället tenderar medborgare att fokusera på ett par enskilda frågor som ligger till grund för deras val av politiska representanter (Gilens, 2012, s. 21). Inom statsvetenskaplig forskning används termen *saliency* för att beskriva sakfrågor som innehar särskild betydelse bland allmänheten (Soroka & Wlezien, 2010, s. 43). Mot bakgrund av att politiska makthavare har intresse av att bli gynnade i framtida val (Stimson et al., 1995), uppkommer betydande

incitament för politiker att agera responsivt gentemot den allmänna opinionen, särskilt när det gäller frågor som är *salient* bland allmänheten (Lax & Phillips, 2009).

Frågan om huruvida politiska makthavare är mer responsiva gentemot den allmänna opinionen i frågor som är *salient* bland medborgarna, är kopplad till den tidigare presenterade mekanismen där responsivitet uppstår genom politikernas proaktiva agerande för att gynnas i framtida val. För att politiker ska kunna agera responsivt, behöver de vara medvetna om den allmänna opinionen (Lax & Phillips, 2012). Det finns flera sätt genom vilka politiker kan få insikt om allmänhetens prioriteringar och Barberá et al. (2019) belyser att medierna utgör en central kommunikationskanal mellan allmänheten och politikerna. Burstein (1981) förklarar att när allmänheten anser att en politisk sakfråga är av särskild betydelse, tenderar den att lyftas till den offentliga debatten där medierna uppmärksammar frågan. Utifrån det, kan politikerna sedan utgå från medierna för att förstå allmänhetens prioriteringar (Baumgartner & Jones, 1993, s. 84).

Utifrån den beskrivna kontexten, uppkommer en intressant fråga kring om den politiska responsiviteten gentemot den allmänna opinionen är högre i frågor som är av särskild betydelse för medborgarna. En stor del av de tidigare studier som har utforskat responsivitet, har huvudsakligen inriktats på att identifiera under vilka förutsättningar som responsivitet uppstår, där påverkan av faktorer som politiskt system, historisk period samt institutionella förutsättningar ofta har legat i fokus (se exempelvis: Wlezien & Soroka, 2012). Ett annat återkommande perspektiv inom fältet har istället undersökt olika inkomstgrupper inom allmänheten och deras möjligheter att påverka politiken (se exempelvis: Gilens, 2012). Forskning som har berört sakfrågornas betydelse för responsiviteten är däremot mer begränsad (Wlezien, 2004) och en fullständig förståelse för hur *saliency* påverkar responsiviteten gentemot den allmänna opinionen har hittills inte kunnat ges.

Forskning som har utforskat betydelsen av *saliency* för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen på politiken, har funnit att *saliency* har en positiv effekt på responsivitet (Bromley-

Trujillo & Poe, 2020; Lax & Phillips, 2009, 2012; Monroe, 1998). Den här forskningen har däremot vanligtvis studerat betydelsen av *saliency* till politisk responsivitet genom att undersöka bredare kategorier av politiska områden som exempelvis sjukvård eller klimatfrågor snarare än konkreta politiska sakfrågor (se exempelvis: Monroe, 1998). I de fall där konkreta politiska sakfrågor har studerats, har urvalet istället varit begränsat utifrån politiskt ämnesområde (se exempelvis: Lax & Phillips, 2009). Den här typen av forskning har bidragit med en teoretisk förståelse av hur responsivitet påverkas av *saliency*. Samtidigt påpekar Burstein (2010) att bristen på forskning som undersöker konkreta sakfrågor över en bredd av olika politikområden innebär att det är svårt att dra några generella slutsatser om betydelsen av *saliency* för den politiska responsiviteten gentemot den allmänna opinionen.

Mot bakgrund av den identifierade forskningsluckan, syftar den här uppsatsen till att undersöka allmänhetens påverkan på politiken i sakfrågor som medborgarna anser vara särskilt viktiga. Genom en kvantitativ statistisk analys av ett omfattande dataunderlag bestående av konkreta sakfrågor över en bredd av olika politiska ämnesområden, strävar uppsatsen efter att bidra till en generell förståelse för betydelsen av *saliency* för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen i det politiska utfallet. Undersökningen utförs med hjälp av data från Sverige, utifrån vilket uppsatsen även har ambition att bidra med kunskap i en ny samhällslig kontext. Det empiriska dataunderlaget består av omfattande data som har delats av Persson (2023), kompletterat med insamlad data som mäter *saliency* baserat på medietäckningen i två svenska rikstäckande nyhetstidningar: Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Med hjälp av statistisk analys som utgår från 634 unika fall från åren 1991–2009 undersöks betydelsen av *saliency* för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen för det politiska utfallet. Den övergripande forskningsfrågan som uppsatsen gör anspråk på att besvara är följande: *Är det politiska utfallet mer responsivt gentemot den allmänna opinionen för politiska sakfrågor som är salient?*

Uppsatsen är strukturerad i fem huvuddelar. I den här första inledande delen introduceras ämnet, forskningsluckan, syftet och den frågeställning som uppsatsen avser att besvara. Den andra delen fokuserar på teorin och de teoretiska mekanismerna som utgör grunden för

uppsatsen, där även relevant tidigare forskning beskrivs. I den tredje delen redogörs det för forskningsdesign, metod och data som används i uppsatsen. Det fjärde avsnittet presenteras de empiriska resultaten. Slutligen i den femte och avslutade delen, besvaras uppsatsens frågeställning och slutsatserna presenteras och diskuteras.

2. Teori och tidigare forskning

I det här avsnittet presenteras teori och tidigare forskning som utgör grunden för designen och utformningen av uppsatsen. Avsnittet är strukturerat i tre delar. De första två delarna är uppbyggda på samma sätt och syftar till att presentera uppsatsens två huvudsakliga aspekter: responsivitet och *saliency*. Dessa två delar inleds med en redogörelse för begreppen som sedan beskrivs mer ingående och motiveras längs med avsnitten. Efter begreppsförklaringen beskrivs mekanismerna som syftar till att förklara på vilket sätt sambanden, som uppsatsen gör avstamp i, fungerar. Till sist presenteras tidigare forskning som fokuserar på varje område för sig. I delen om responsivitet presenteras central litteratur som behandlar sambandet mellan allmän opinion och politiskt utfall, forskningsluckor och de brister som finns. På samma sätt presenteras den tidigare forskningen som belyser betydelsen av *saliency* för responsivitet i det andra avsnittet. Slutligen kopplas de två aspekterna samman i det sista avsnittet genom att sammanfattande beskriva forskningsluckan och uppsatsens bidrag.

2.1 Responsivitet

Vad är responsivitet?

Studierna om allmänhetens påverkan på politiken är ett väletablerat forskningsområde inom statsvetenskapen. Bland forskningen som har utforskat sambandet mellan allmän opinion och politik, har två olika huvudlinjer växt fram vilka på olika sätt undersöker om allmänheten får sin vilja igenom i politiken. Dessa linjer, kongruens och responsivitet har tydligt distinkta egenskaper enligt Beyer och Hänni (2018). Kongruens handlar om huruvida allmänhetens åsikter överensstämmer med politiken, utan att nödvändigtvis fastställa en kausal riktning. Responsivitet innebär istället ett dynamiskt och kausalt samband mellan allmänheten och politiken, vilket antyder att när allmänheten ändrar sin åsikt i en fråga, sker en motsvarande förändring i politiken. Både kongruens och responsivitet utgör värdefulla bidrag till förståelsen av en välfungerande demokrati. Kongruens ger insikt i huruvida majoritetens önskemål återspeglas i politiken, medan responsivitet belyser aspekten av representation. I den här uppsatsen undersöks den allmänna opinionens påverkan på politiken med fokus på responsivitet.

Beyer och Hänni (2018) presenterar två olika perspektiv för att förstå responsivitet. Det första perspektivet, som historiskt sett har varit det mest använda inom forskningen om responsivitet, fokuserar på att responsivitet inträffar när det finns en korrelation mellan den allmänna opinionen vid en given tidpunkt och politiken vid en senare tidpunkt. Det andra perspektivet utgår istället från situationer där förändringar i den allmänna opinionen leder till politiska förändringar i samma riktning. Genom att utgå från det andra perspektivet, som betonar förändringar i den allmänna opinionen, argumenterar Beyer och Hänni för att det blir möjligt att komma närmare den teoretiska definitionen av responsivitet. För att undersöka responsivitet enligt det här perspektivet krävs det däremot data som har dokumenterat förändringar i den allmänna opinionen. Eftersom sådan data är ovanlig och otillgänglig för den här undersökningen, baseras uppsatsen istället på det första perspektivet av responsivitet, som tar hänsyn till den övergripande opinionen utan att kräva specifika förändringar. Ett konkret exempel som förklarar responsivitet ur det här perspektivet, är om allmänheten förespråkar sänkta skatter och skatterna därefter sänks, tolkas det som att politiken är responsiv gentemot den allmänna opinionen.

Inom forskningen av responsivitet analyseras två huvudsakliga aspekter: den allmänna opinionen och politiken. Den allmänna opinionen har traditionellt sett undersökts genom att analysera majoritetens åsikter bland allmänheten i olika politiska sakfrågor, oftast mätt med hjälp av enkätundersökningar (Soroka & Wlezien, 2010, s. 40). När det gäller den politiska aspekten har forskningen använt mer varierade metoder. För att beskriva några av de olika utgångslägena som finns inom forskningsfältet förklarar Gilens (2012, s. 41) att responsivitet kan studeras genom att analysera hur politiska representanter röstar, vilka propositioner som presenteras i riksdagen eller hur det politiska utfallet blir. I likhet med Gilens väljer den här uppsatsen att mäta politiken genom att fokusera på det politiska utfallet. Eftersom människor främst är intresserade av den förverkligade politiken snarare än den politiska processen, finns det ett demokratiskt värde i att undersöka responsivitet genom det politiska utfallet.

Hur uppstår responsivitet?

Forskare som har ägnat sig åt att undersöka hur allmänhetens åsikter påverkar det politiska utfallet har återkommande kunnat visa att allmänhetens åsikter responderar med politiken

(Lax & Philips, 2009, 2012; Page & Shapiro, 1983; Soroka & Wlezien, 2010; Stimson et al., 1995). Inom responsivetsstudier grundas förklaringarna till varför det här sambandet uppstår på antaganden från rational choice-perspektivet. Enligt Downs (1957, s. 4–6) bygger det här synsättet på idén att människor är rationella individer som fattar genomtänka beslut baserade på sina egenintressen vilket ligger till grund för både allmänhetens agerande och de politiska makthavarnas agerande. Inom responsivetsstudier antas att allmänheten har ett intresse av att påverka politiken till att överensstämma med deras åsikter, eftersom det skulle generera egennyttan för dem. De politiska makthavarnas intresse ligger istället i att agera på ett sätt som hjälper dem att behålla sin politiska makt. Dessa antaganden ger därefter upphov till två centrala mekanismer genom vilka responsivitet gentemot den allmänna opinionen uppstår på (Gilens 2005; Stimson et al., 1995; Wlezien, 2004).

Den första av de två mekanismerna innebär att medborgare röstar på politiska representanter i de allmänna valen som de tror kan representera deras åsikter. De valda politiska representanterna förväntas sedan agera responsivt under mandatperioden för att återspegla sina väljares åsikter. Valet av de politiska representanterna i allmänna val utgör därmed det tydligaste sättet genom vilken allmänheten indirekt kan få sin vilja igenom i politiken (Gilens, 2005; Stimson et al., 1995; Wlezien, 2004). Den andra centrala mekanismen genom vilken responsivitet uppstår innebär att de valda politiska makthavarna även under tiden mellan de allmänna valen lyssnar på allmänhetens åsikter och anpassar sig efter dem. Genom att agera på ett sätt som allmänheten upplever som responsivt kan politikerna gynnas i framtida val (Miller & Stokes, 1963; Stimson et al., 1995; Wlezien, 2004). I den här uppsatsen läggs fokus på den andra av dessa två mekanismer, det vill säga processen genom vilken responsivitet uppstår när de politiska makthavarna proaktivt lyssnar på allmänhetens åsikter och agerar utifrån dem.

Tidigare forskning av responsivitet

Tidigare forskning som har utforskat allmänhetens påverkan på politiken har både bestått av forskning baserad på kongruens och responsivitet. Enligt Beyer och Hänni (2018) kompletterar dessa två perspektiv varandra och bidrar till förståelsen av hur allmänheten påverkar politiken. Responsivitet behöver inte nödvändigtvis leda till kongruens, men

kongruens kan vara ett möjligt resultat av responsivitet. Därför kan det vara relevant att analysera forskning som utgår från båda av dessa perspektiv för att få en komplett förståelse för allmänhetens påverkan på politiken.

Forskning av den allmänna opinionens påverkan på politiken sträcker sig långt tillbaka i tiden. Redan år 1963 kunde Miller och Stokes som fokuserade på kongruens, visa att den allmänna opinionen överensstämde med politiken. Utöver det har empiriska studier av responsivitet bidragit med värdefull kunskap som har kunnat bekräfta att det är den allmänna opinionen som oftast leder till en specifik politisk riktning, snarare än att sambandet skulle gå i motsatt riktning (Page & Shapiro, 1983). Ytterligare insikter har dessutom tillkommit genom experimentella studier av responsivitet, vilka har utgjort ett betydande bidrag till forskningsfältet genom att bekräfta det kausala sambandet där den allmänna opinionen påverkar politiken. Ett exempel är Butler och Nickerson (2011) som i en experimentell studie visade att politiker, när de är medvetna om allmänhetens åsikter i olika frågor, i högre grad tenderar att agera i linje med den allmänna opinionen. Med en tydlig förståelse för den kausala riktningen, är det tydligt att sambandet mellan allmän opinion och politiskt utfall inte bara överensstämmer utan att allmänheten också påverkar politiken.

Forskningen har även undersökt vilka andra faktorer som har en påverkan på responsivitet. Beyer och Hänni (2018) belyser att det finns en variation i graden av responsivitet mellan olika studier som kan förklaras av kontextuella skillnader mellan undersökningarna.

Page och Shapiro (1983) förklarade tidigt att aspekter som historisk period, institutionella ramar och politiskt system exempelvis skulle kunna ha en betydande påverkan på responsiviteten vilket senare även har bekräftats empiriskt. Wlezien och Soroka (2012) fann att samhällets institutionella ramar har en avgörande påverkan på graden av responsivitet, där Powell (2000) påvisade att proportionella system bättre representerar allmänheten än andra politiska system. Andra yttre faktorer som påverkar sambandet inkluderar intressegrupper, politiska partier eller finansiärer (Page, 1994). Inom forskningsfältet har studier även undersökt vilka möjligheter olika grupper inom allmänheten har i att påverka politiken. Forskningen har visat att rika medborgare har större möjligheter att påverka politiken än vad de fattiga har (Druckman & Jacobs, 2006; Gilens, 2012; Persson & Sundell, 2023).

Ett mindre utforskat perspektiv inom studierna av responsivitet handlar om de politiska sakfrågornas betydelse (Wlezien, 2004). Enligt Barberá et al. (2019) är förståelsen för politiska sakfrågor nödvändig i förståelsen av regeringars responsivitet. Wlezien (2004) förklarar att en central del i förståelsen för sakfrågornas betydelse för responsivitet handlar om vilka frågor allmänheten anser vara av särskild betydelse, det vill säga aspekten av *saliency*. Soroka och Wlezien (2010, s. 4) menar att aspekten av *saliency* utgör en betydande förklaring till varför graden av responsivitet skiljer sig åt mellan olika studier. Eftersom aspekten av *saliency* utgör den här uppsatsens huvudsakliga fokus, presenteras det mer ingående i kommande avsnitt.

2.2 Betydelsen av *saliency* för politisk responsivitet

Vad är saliency?

Inom forskningen om responsivitet har betydelsen av politiska sakfrågor ofta belysts med begreppet ”*saliency*”. Soroka och Wlezien (2010, s. 43) förklarar att termen *saliency* vanligtvis används för att belysa att en politisk sakfråga anses vara viktig bland medborgarna. Eftersom det finns en tydlig teoretisk grund till varför *saliency* är relevant för responsivitet, är begreppet vanligt förekommande. En närmare redogörelse för den teoretiska relevansen av *saliency* för responsivitet presenteras senare i uppsatsen. Samtidigt är begreppet omfattande och har inom den statsvetenskapliga litteraturen kommit att användas för att belysa olika saker, som att en politisk sakfråga anses vara ett problem (se Bromley-Trillo & Poe, 2020; Burden & Sandberg, 2003; Flavin & Franko, 2017; Monroe, 1998) eller att en sakfråga är aktuell (se Barberá et al., 2019; Baumgartner & Jones, 1993; Epstein & Segal, 2000; Lax & Phillips, 2009, 2012; Mellon, 2013). I studierna av responsivitet kan samtliga av dessa aspekter utgöra värdefulla bidrag till förståelsen för de politiska sakfrågornas betydelse för responsivitet. Däremot innebär varierande tolkningar av begreppet att *saliency* operationaliseras på olika sätt beroende på tolkningen av begreppet, vilket i sin tur kan leda till olika slutsatser. Med hänsyn till det, är det värdefullt att tydliggöra innebörden av begreppet *saliency*.

I den här uppsatsen kommer begreppet *saliency* i enlighet med Soroka och Wlezien (2010, s. 43), att definieras utifrån hur viktig en politisk sakfråga är för allmänheten. Utifrån den

definitionen antar uppsatsen med hänvisning till tidigare forskning (Epstein & Segal, 2000) att en sakfråga som är viktig för allmänheten också framstår som aktuell. Det här antagandet tydliggörs i de två efterföljande avsnitten.

Hur påverkar saliency responsivitet?

I forskningen om politisk responsivitet har det återkommande betonats att *saliency* utgör en betydande faktor som påverkar responsiviteten gentemot den allmänna opinionen på politiken. Politiska sakfrågor som är *salient* förväntas generera en högre grad av responsivitet jämfört med övriga politiska sakfrågor (Burstein, 2003; Druckman & Jacobs, 2006; Lax & Phillips, 2009, 2012; Monroe, 1998; Page & Shapiro, 1983; Soroka & Wlezien, 2010).

De centrala mekanismerna genom vilka *saliency* förväntas bidra till en högre grad av politisk responsivitet av allmän opinion, grundas på Downs (1957, s. 4–6) antagande om att individer är rationella och fattar välgrundade beslut som gynnar dem. I enlighet med det förklarar Gilens (2012, s. 37) att medborgare vanligtvis inte har möjligheten att forma sig välgrundade politiska åsikter om samtliga sakfrågor som regeringen behöver fatta beslut om. Istället tenderar medborgare att ha starka åsikter om några enstaka politiska sakfrågor vilka de tenderar att basera sina politiska val på. Lax och Phillips (2009) förklarar att eftersom politiker drivs av att agera på ett sätt som kan gynna dem i framtida val, skapas incitament för politiker att agera responsivt i politiska sakfrågor som är viktiga för medborgarna eftersom det är dessa frågor som framförallt kan påverka huruvida politikerna uppfattas som representativa eller inte.

Ett ytterligare perspektiv som förstärker den här förklaringen lyfts av Page och Shapiro (1983) som menar att politikernas agerande styrs av fler intressen än enbart av allmänhetens åsikter. Politiker tenderar även att behöva förhålla sig till intressegrupper, partier och sina egna privata intressen. Eftersom deras framtida politiska makt däremot är beroende av att bli omvalda, blir allmänheten den primära gruppen som behöver prioriteras. Lax och Phillips (2009) förklarar att politiker i syfte av att gynnas i framtida val, endast behöver agera *mer* responsivt än sina potentiella motståndare. Det skapar en situation där politikerna inte behöver agera responsivt i alla politiska frågor utan har möjligheten att prioritera. Genom att agera responsivt med de politiska sakfrågor som allmänheten tycker är viktigast, kan politikerna både öka sina chanser

att bli gynnade i framtida val och skapa utrymme för att kunna agera i enlighet med andra intressen i frågor som är mindre betydelsefulla för allmänheten.

Politiker har därför tydliga incitament att agera responsivt i de frågor som är betydelsefulla för allmänheten, men för att kunna göra det behöver de också känna till och kunna urskilja vilka dessa frågor är (Lax & Phillips, 2012). Barberá et al. (2019) belyser två sätt genom vilka politiker kan få kännedom om allmänhetens åsikter. Det första sättet innebär att politiker får kännedom om allmänhetens åsikter genom direkt kommunikation med medborgarna. Det andra vanligare sättet, innebär att politiker får kännedom om allmänhetens åsikter genom att på avstånd följa den allmänna opinionen på olika sätt. Exempelvis kan det göras genom att politiker tar del av enkätundersökningar som undersöker vad medborgare tycker om olika frågor eller genom att regelbundet ta del av media som belyser och lyfter fram allmänhetens intressen. Den här uppsatsen fokuserar på hur media utgör en central roll i att aktualisera och synliggöra de politiska sakfrågor som är viktiga för medborgarna.

Medierna utgör en central kommunikationskanal mellan allmänheten och de politiska makthavarna (Baumgartner & Jones, 1993, s. 107). För att förstå hur medierna bidrar till responsivitet krävs två centrala antaganden. Det första antagandet är att medierna återspeglar allmänhetens åsikter. Det andra antagandet är att politikerna använder medierna som källa för att förstå allmänhetens åsikter. I studier om mediernas roll i politiken återkommer teorin om agendasättande, som Baumgartner och Jones (1993, s. 84) anser vara central för att förstå hur nyhetsmedia bidrar till skapandet av ny politik. Den offentliga agendan uppstår av att aktuella sakfrågor återkommande exponeras och diskuteras i medier. Enligt teorin utgör allmänhetens intressen en viktig roll för vad som hamnar på agendan. Burstein (1981) argumenterar för att när allmänheten är tillräckligt intresserade av politiska frågor, kommer de aktivt se till att dessa hamnar på den offentliga agendan. Det utgör grunden för det första antagandet som förklarar hur allmänhetens prioriteringar blir synliga för politiska beslutsfattare med hjälp av medierna.

I det andra antagandet följer politiker medierna för att få kännedom om allmän opinion. Baumgartner och Jones (1993, s. 84) förklarar att när en politisk sakfråga har hamnat på den offentliga agendan i medierna, tas frågan på större allvar av de politiska makthavarna. Det kan

förstås genom politikernas strävan att framstå som representativa. Lax och Phillips (2012) tillägger att det blir svårare för politiker att undvika att följa den allmänna opinionen för aktuella frågor eftersom dessa frågor genererar större uppmärksamhet. Att inte agera responsivt i dessa frågor kan innebära en högre risk att missgynnas i framtida val.

Tidigare forskning om betydelsen av saliency på responsivitet

Tidigare empiriska studier som har undersökt hur *saliency* påverkar responsiviteten visar att politiken i högre grad responderar med den allmänna opinionen i frågor som är *salient* bland allmänheten (Druckman & Jacobs, 2006; Lax & Phillips, 2009, 2012; Monroe, 1998; Soroka & Wlezien, 2010). För att fastställa den kausala riktningen av sambandet, undersökte Barberá et al. (2019) om politiker är benägna att följa den allmänna opinionen i media eller om det snarare är allmänheten som följer politiken genom media. Genom att använda Twitter-meddelanden som ett mått på *saliency*, fann de resultat som bekräftade att politiker i högre grad tenderar att följa den offentliga diskussionen i frågor som är prioriterade av allmänheten än att själva skapa den. Majoriteten av den tidigare forskningen har utförts i USA och effekten av *saliency* på responsiviteten gentemot den allmänna opinionen på politiken är relativt utforskad på andra ställen i världen.

En betydande del av studierna som har undersökt betydelsen av *saliency* för responsivitet har däremot endast utgått från att *saliency* indikerar att en politisk sakfråga är viktig eller att den ses som ett problem bland allmänheten utan att undersöka aspekten av aktualitet (se Bromley-Trillo & Poe, 2020; Burden & Sandberg, 2003; Flavin & Franko, 2017; Franklin & Wlezien, 1997; Monroe, 1998). Den här forskningen har vanligtvis operationaliserat *saliency* genom enkätundersökningar där allmänheten har tillfrågats vilka politiska frågor de anser vara viktigast eller vilka frågor som utgör de största problemen i samhället (Mellon, 2013). Resultaten från sådana enkätundersökningar har lett till bedömningar av *saliency* baserat på breda kategorier som av exempelvis brottslighet eller vård. Som Monroe (1998) påpekar finns det en brist i att använda sig av enkätundersökningar som underlag för bedömningen av *saliency* eftersom enkätdata sällan är tillräckligt detaljerad för att visa på *saliency* i konkreta politiska sakfrågor utan den utgår istället från bredare kategorier.

Forskning som mäter *saliency* utifrån en politisk sakfrågas aktualitet (se Barberá et al., 2019; Baumgartner & Jones, 1993; Epstein & Segal, 2000; Lax & Phillips, 2009, 2012; Mellon, 2013), använder vanligtvis medietäckning som operationalisering. Eftersom majoriteten av responsivetsstudier har genomförts i USA har *saliency* ofta mätts genom att analysera medietäckning i New York Times, en rikstäckande tidning i USA (se Baumgartner & Jones, 1993; Lax & Phillips, 2009, 2012). Andra metoder har varit att analysera antalet sökträffar i Google Trends (se Bromley-Trujillo & Poe, 2020; Mellon, 2013), eller genomslaget för ett visst ämne i sociala medier som Barberá et al. (2019) gjorde med Twitter. Den här forskningen möjliggör exakta sökningar baserat på konkreta politiska sakfrågor. Forskning som har utgått från den här metoden har däremot vanligtvis begränsats till att undersöka *saliency* för få eller ett mindre antal ämnesområden, som Lax och Phillips (2009) som studerade homosexuellas rättigheter eller Bromley-Trujillo och Poe (2020) som fokuserade på klimatfrågor. Det finns därför en brist på forskning som undersöker betydelsen av *saliency* på responsivitet för konkreta sakfrågor över ett bredare spektrum av politiska ämnesområden.

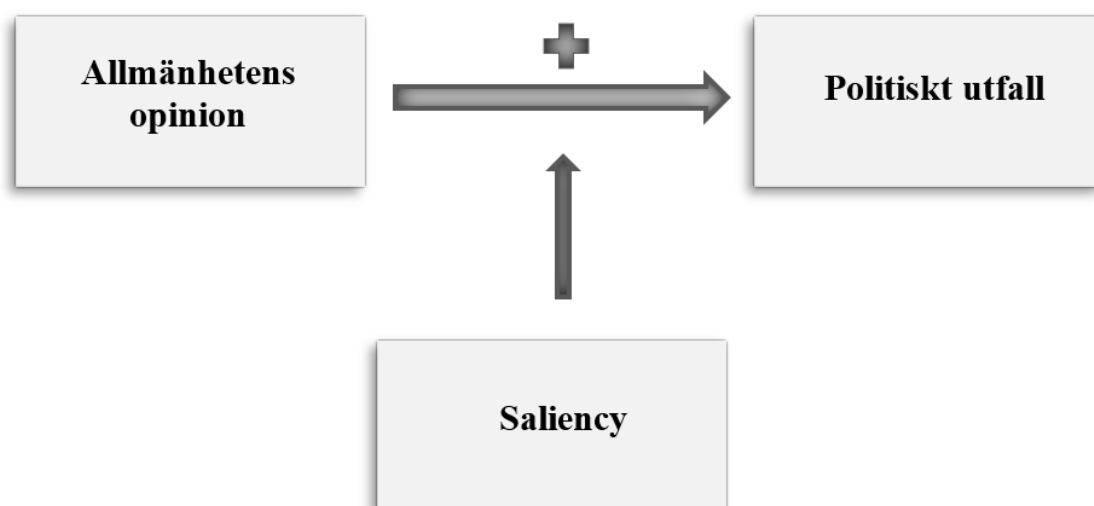
Skiljelinjen mellan de två utgångslägena kan förklaras genom vad de mäter. Bromley-Trujillo och Poe (2020), förklarar att forskning som enbart undersöker *saliency* utifrån aspekten av hur viktig eller problematisk en politisk sakfråga är, ger en direkt indikation på vilka politiska sakfrågor som är viktiga för allmänheten vilket hamnar nära den teoretiska definitionen av begreppet. Forskningen som däremot fokuserar på aspekten av en sakfrågas aktualitet vid mätningen av *saliency*, hamnar istället närmare de teoretiska mekanismerna, även fast mätningen av den allmänna opinionen sker mer indirekt. Eftersom människor tenderar att ha åsikter om specifika sakfrågor snarare än om breda ämneskategorier (Guntermann & Persson, 2023) uppkommer större fördelar med att utgå från aktualitet i media som operationalisering av *saliency*.

2.3 Uppsatsens bidrag

Den här uppsatsen utforskar betydelsen av *saliency* för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen för det politiska utfallet i Sverige genom att analysera konkreta sakfrågor inom en bredd av olika politikområden. Genom att använda ett omfattande undersökningsunderlag bidrar studien till förståelsen av hur *saliency* påverkar responsivitet på ett generellt plan

bortom enskilda politikområden, vilket Burstein (2010) menar är nödvändigt för att kunna dra övergripande slutsatser om betydelsen av *saliency* på responsivitet. Dessutom undersöks betydelsen av *saliency* på responsiviteten över tid vilket betyder att studien har möjligheten att se bortom eventuella årseffekter (Soroka & Wlezien, 2010, s. 135). Slutligen bidrar studien med ny kunskap av betydelsen av *saliency* på responsivitet i en ny samhällelig kontext genom att utgå från Sverige. Som Soroka och Wlezien (2010, s. 142) förklarar, har den samhällelige kontexten en betydande påverkan på responsivitet. Eftersom Sverige har ett parlamentariskt system som påverkar det responsiviteten (Toshkov, Mäder & Rasmussen, 2020) kan undersökningen bidra med kunskap om betydelsen av *saliency* på responsivitet i ett parlamentariskt politiskt system.

Med hänsyn till den tidigare presenterade forskningen och teorierna finns det skäl att förvänta sig att allmänheten har en större påverkan på politiken i sakfrågor som är viktiga för dem. Mot den här bakgrunden formuleras följande hypotes: *Responsiviteten gentemot den allmänna opinionen i det politiska utfallet är högre för politiska sakfrågor som är salient*. För att illustrera det förväntade sambandet presenteras den teoretiska modellen i Figur 1 som visar att det positiva sambandet mellan allmän opinion och politiskt utfall förstärks när den allmänna opinionen interagerar med *saliency*. För att pröva hypotesen kommer en kvantitativ statistisk metod att användas vilket presenteras i nästa avsnitt.

Figur 1: Figuren illustrerar hur det politiska utfallet påverkas av interaktionen mellan allmän opinion och politiskt utfall. Plustecknet symboliserar ett positivt samband i pilens riktning.

3. Metod och data

I följande avsnitt presenteras uppsatsens metod. Avsnittet inleds med en redogörelse för forskningsdesignen. Därefter följer ett avsnitt som beskriver uppsatsens dataunderlag som delas in utifrån de tre centrala variablerna. För varje variabel presenteras dess operationalisering, hur dataunderlaget ser ut samt hur det har tagits fram. Vidare följer en förklaring av den tillämpade regressionsanalysen. Slutligen diskuteras metodens brister och begränsningar.

3.1 Forskningsdesign

För att undersöka hur *saliency* påverkar responsivitet tillämpas kvantitativ statistisk analys som undersökningsmetod. Metoden är väletablerad inom forskningsfältet och har använts inom flertalet tidigare studier (se exempelvis: Page och Shapiro, 1983). En betydande styrka med statistisk analys är att det med hjälp av stora datamängder möjliggörs för att identifiera generella mönster och kunna identifiera trender över olika tidsperioder (Esaiasson et al., 2017, s. 358). Den statistiska analysen lämpar sig särskilt bra när syftet är att dra slutsatser om orsakssamband (s. 96). Mot bakgrund av att uppsatsens syfte är att fördjupa förståelsen av hur *saliency* påverkar responsivitet och förstå hur sambandet fungerar på ett generellt plan, lämpar sig metoden väl för den här undersökningen.

3.2 Data

För att kunna dra slutsatser om hur *saliency* påverkar effekten av allmän opinion på politiskt utfall, baseras undersökningen på tre variabler: allmän opinion, *saliency* och politiskt utfall. Uppsatsen utgår från Sverige och det empiriska underlaget för samtliga variabler har därför samlats in från en svensk kontext. Esaiasson et al. (2017, s. 358) förklarar att för att utföra en statistisk analys och besvara frågeställningen krävs en stor mängd analysenheter. Variablerna för allmän opinion och politiskt utfall operationaliseras med hjälp av befintliga data som generöst har delats av Persson (2023). Dataunderlaget för *saliency* har däremot samlats in specifikt för den här undersökningen. Undersökningen utgår från totalt 634 konkreta politiska

sakfrågor från åren 1991–2009. I det här avsnittet redogörs det för hur de tre variablerna har operationaliserats samt hur av datainsamlingen har gått till och hur den ser ut.

Allmän opinion

Ett etablerat tillvägagångssätt för att mäta allmän opinion på, har inom studier av responsivitet varit att använda enkätundersökningar (se exempelvis: Page och Shapiro, 1983). Enligt Soroka och Wlezien (2010, s. 40) utgör enkätundersökningar den mest distinkta metoden för att undersöka allmän opinion, både eftersom det möjliggör för att kunna undersöka opinionen i konkreta sakfrågor men också för att operationaliseringen hamnar nära den teoretiska definitionen. Mot bakgrund av det, använder den här uppsatsen enkätdata från Persson (2023) för att operationalisera allmän opinion.

Enkätdata som Persson (2023) använder sig av för att mäta den allmänna opinionen har hämtats från de ickekommersiella offentliga databaserna: det svenska Valforskningsprogrammet (SNES)¹ och Samhälle, opinion och media (SOM)². Data har samlats in som underlag för den allmänna opinionen i 257 politiska sakfrågor i Sverige från åren 1956 till 2010. Trots det kommer den här undersökningen endast utgå från dataunderlaget från åren 1991 till 2009 vilket beror på anpassningen efter variablerna för *saliency* och det politiska utfallet, vilket beskrivs mer utförligt i de kommande avsnitten.

I Perssons (2023) dataunderlag har samtliga sakfrågor från databaserna inkluderats. Undantag har endast gjorts i enstaka fall där sakfrågor har valts bort på grund av att de antingen inte har varit tillräckligt konkreta för att kunna mätas i relation till det politiska utfallet, att de har varit otydliga eller om de inte har riktats mot specifika lagförändringar. De inkluderade sakfrågorna i datasetet omfattar en mångfald av politikområden som ekonomi, energi, religion, utbildning,

¹ Det svenska Valforskningsprogrammet (SNES) utförs i samarbete mellan den Statistiska centralbyrån och Göteborgs universitet. Sedan 1956 har undersökningar gjorts av den allmänna opinionen i Sverige i samband med riksdagsval, sedan 1957 för folkomröstningar och från 1973 i samband med Europaparlamentsval (Svensk nationell datatjänst, 2021).

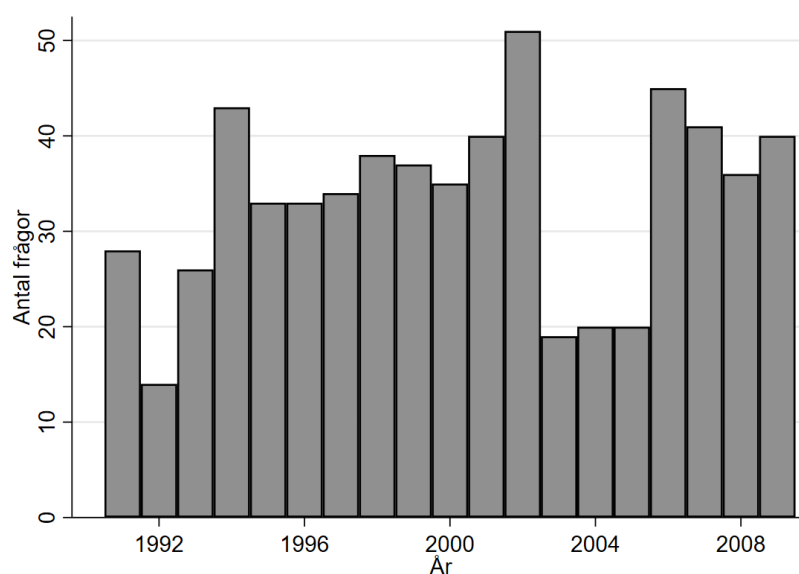
² SOM-institutet som är en del av Göteborgs universitet som sedan år 1986 årligen utgör undersökningar av allmänhetens opinion i Sverige (Göteborgs universitet, 2023).

media och utrikespolitik. Några exempel på konkreta sakfrågor som inkluderas är frågor kring införandet av sextimmars arbetsdag, legalisering av cannabis, utvecklingen av kärnkraft eller höjning av pensionsåldern³. Eftersom dataunderlaget innehåller konkreta politiska sakfrågor i en bredd av politikområden lämpar det sig väl som underlag för den här undersökningen.

För att mäta den allmänna opinionen utgår undersökningen från en variabel som mäter opinionen utifrån medelinkomsttagaren i Sverige. Valet av att fokusera på medelinkomsttagaren istället för hela befolkningen, vilket vore det mest optimala för den här undersökningen, beror på att Persson (2023) i sin undersökning har mätt opinionen indelat i inkomstgrupper utifrån de 10-procenten med lägst inkomst, medelinkomsttagaren och för de 10-procenten med högst inkomst bland befolkningen. Eftersom opinionen mellan dessa grupper däremot är relativt likartad, är opinionen för medelinkomsttagaren relativt lik opinionen för hela befolkningen.

Variabeln för den allmänna opinionen är kodad utifrån andelen i befolkningen som stödjer en politisk sakfråga, vilket har kodats mellan 0 och 1. I Tabell 2 som återfinns nedan presenteras deskriptiv statistik för de olika variablerna. Ur Tabell 2 framgår det att för sakfrågan som har minst stöd av allmänheten, är det endast 3,8 % av befolkningen som stödjer frågan och för sakfrågan som har störst stöd bland befolkningen är det 98,2 % av befolkningen som stödjer frågan. Medelvärde för den allmänna opinionen är 51,3 vilket indikerar att fördelningen mellan sakfrågor som allmänheten är för respektive emot är relativt jämnt fördelade. När det kommer till fördelningen av antalet sakfrågor som ingår i dataunderlaget mellan de olika åren, presenteras fördelningen mellan åren i Figur 2. Figuren visar ett histogram över antalet sakfrågor i dataunderlaget från åren 1991 till 2009 och figuren visar att fördelningen är relativt jämnt fördelad över tidsperioden. Eftersom fördelningen av antalet sakfrågor från varje år är relativt lika, innebär det att de olika åren förväntas ha ungefär lika stor påverkan på analysen.

³ En komplett lista över samtliga sakfrågor finns i bilaga.

Figur 2: Histogrammet illustrerar antalet politiska sakfrågor från åren 1991 till 2009 som inkluderas i analysen.

Politiskt utfall

Det politiska utfallet operationaliseras utifrån implementeringen av de politiska sakfrågorna vilket även har gjorts i tidigare studier (se exempelvis: Gilens, 2012). För att mäta implementeringen används befintlig data från Persson (2023) som utifrån frågorna som mäter den allmänna opinionen också har bedömt om sakfrågorna har implementerats eller inte. Variabeln för det politiska utfallet kan därför inta två möjliga värden: implementerad och inte implementerad vilket presenteras i Tabell 2 nedan. Persson beskriver att bedömningen av implementeringen gjordes med hjälp av källor som anpassades efter sakfrågornas karaktär. Några exempel på källor som användes är budgetar, administrativa filer eller relaterade dokument. Utifrån dessa källor gjordes bedömningarna av implementeringen där frågor som bedömdes vara implementerade, kodades med siffran 1 i datamängden och frågor som inte bedömdes som implementerade kodades med siffran 0. I Tabell 2 som presenterar deskriptiv statistik av samtliga variabler, framgår det att endast 14% av sakfrågorna i dataunderlaget bedömdes som implementerade.

Vid bedömningen kring om en sakfråga hade implementerats utgick Persson (2023) från det år då frågan ställdes i enkäten och upp till 10 år efteråt, dock senast fram till år 2014. För de frågor som hade ställts nära i tiden innan 2014 begränsades bedömningen av implementeringen till färre år. I den här undersökningen utgår analysen från variabeln för politiskt utfall som mäter om en politisk sakfråga har implementerats upp till 5 år efter att frågan ställdes till allmänheten. Valet av att begränsa åren för implementering till 5 år kan motiveras utifrån flera faktorer. För det första, desto längre tidsperiod som inkluderas i undersökningen, desto större blir bortfallet av analysenheter. Genom att utgå från implementeringen upp till 5 år, minimeras bortfallet och det totala antalet analysenheter uppnår 634 fall vilket anses vara ett tillräckligt stort underlag för undersökningens syfte. För det andra, kan valet av 5 år även motiveras kopplat till de teoretiska mekanismerna. Den valda tidsramen täcker en hel mandatperiod i Sverige (4 år), samt ett år därefter, vilket anses vara tillräcklig tid för att båda mekanismerna genom vilken responsivitet uppstår, ska ha hunnit ge effekt. De politiska makthavarna har både hunnit väljas i allmänna val och haft tillräckligt med tid på sig för att anpassa sig efter allmänhetens åsikter. Dessutom relateras valet av en femårsperiod till uppsatsen centrala aspekt, *saliency*. Eftersom *saliency* mäts utifrån en sakfrågas aktualitet, riskerar effekten av *saliency* att inte hinna ge den förväntade effekten om tidsperioden som inkluderas är för lång.

Saliency

För att utföra analysen krävs det slutligen ett mått på *saliency* där operationaliseringen av variabeln görs utifrån medietäckningen av de politiska sakfrågorna i två stora svenska tidningar: Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. I teoridelen beskrevs det att det finns flera metoder för att mäta *saliency*. Tidigare studier som mätt *saliency* utifrån sakfrågors aktualitet har vanligtvis analyserat täckning av politiska sakfrågor i olika mediekanaler, där New York Times, Twitter eller Google Trends är några exempel på mediekanaler som använts (se Barberá et al., 2019; Baumgartner & Jones, 1993; Epstein & Segal, 2000; Lax & Phillips, 2009, 2012; Mellon, 2013) Eftersom den här undersökningen utgår från en svensk kontext behöver *saliency*, precis som de andra variablerna mäts utifrån Sverige. Som Epstein och Segal (2000) framhåller, är det viktigt att det valda mediet speglar befolkningen för att lämpa sig för mätning av *saliency*. Valet av Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet motiveras av

att de är två stora nationella rikstäckande tidningar som har funnits under en lång tid. Dessutom riktar de sig till en allmän publik och är nationellt orienterade vilket minimerar risken för potentiella snedvridningar av regional partiskhet.

För att samla in data för *saliency* har Mediearkivet använts som sökbas⁴ och underlag för datainsamlingen. Mediearkivet är ett nordiskt digitalt mediearkiv som har samlat artiklar från hundratusentals källor sedan år 1987. På Mediearkivet finns alla artiklar som har publicerats av Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet samlade sedan från år 1991 (Retriever, u.å.). Eftersom Mediearkivet är en fulltextdatabas, möjliggörs sökningar baserade på samtliga ord i artiklarna. Möjligheten att kunna söka efter specifika sökord och fraser som finns i artiklarna utgör en värdefull funktion när syftet är att identifiera politiska sakfrågor. Mediearkivet utgör därför ett värdefullt verktyg vid identifieringen av medietäckningen för politiska sakfrågor.

Inför sökningarna i Mediearkivet, formulerades sökfraser för samtliga 634 politiska sakfrågor⁵ i enlighet med Retrievers användarmanual. För att exemplifiera hur sakfrågorna formulerades används frågan om sänkt skatt, där sökfrasen formulerades på följande sätt: *öka* OR minska* AND skatt**. Esaiasson (2017, s. 64) betonar vikten av systematik vid insamling av data för att undvika slumpmässiga beslut och därigenom säkerställa reliabilitet. Sökfraserna formulerades därför enhetligt och enligt samma principer för samtliga frågor. En konsekvent formulering av sökfraser minskar risken för att vissa frågor får bättre förutsättningar att generera sökträffar än andra vilket i sin tur skulle kunna påverka mätningen av *saliency*. Samtidigt är sakfrågorna som ingår i Perssons (2023) dataunderlag av mångsidig karaktär, vilket medförde utmaningar i att vara konsekvent i formuleringen av sökfraserna. I nästa stycke presenteras hur dessa utmaningar hanterades.

⁴ Mediearkivet är ett digitalt nordiskt mediearkiv som drivs av databas som drivs av Retriever AB. På Mediearkivet samlas tryckta dagstidningar, tidskrifter och affärspress sedan år 1987 (Retriever, u.å.)

⁵ En fullständig lista över samtliga sökfraser som har använts vid sökningarna i Mediearkivet finns i bilaga.

En utmaning som uppstod vid formuleringen av sökfraserna handlade om att många sakfrågor indikerade en förändring av ett politiskt område åt en specifik riktning. Exempelvis antyder frågan om sänkt skatt riktningen av att skatten bör *sänkas*. Mot bakgrund av de tidigare presenterade teorierna, tenderar medierna att rapportera om sakfrågor som är viktiga för allmänheten. På vilket sätt medierna belyser sakfrågan kan enligt Baumgartner och Jones (1993, s. 103) däremot skilja sig mellan olika medier och påverkas av mediernas ideologiska inriktning samt individuella intressen och åsikter. Variationen i rapporteringen kan därmed påverkas av mediernas ideologiska ståndpunkter vilket kan avspeglats i vilka perspektiv på sakfrågan som betonas, som exempelvis höjning eller sänkning av skatten. Det är viktigt att skilja mellan mediernas eventuella partiskhet från hur *salient* en politisk sakfråga är. För att minimera risken för att mediernas eventuella partiskhet skulle påverka mätningen av *saliency* har samtliga eventuella riktningar eller ställningstaganden inkluderats i formuleringarna av sökfraserna. För exemplet med frågan om sänkt skatt gjordes det genom att både inkludera att skatten kan höjas eller sänkas.

I Mediarkivet gjordes sökningarna utifrån en filtrering av svenska redaktionella källor med svenskt språk eftersom *saliency* i den här uppsatsen mäts utifrån en svensk kontext. Sökningarna inkluderade medietyperna tryckta och webbaserade artiklar eftersom det är dessa medietyper som Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet använder sig av⁶. Utifrån filtret utfördes därefter sökningarna över antalet träffar för varje politisk sakfråga för varje år som frågan hade ställts till allmänheten.

Baserat på antalet sökträffar gjordes bedömningen av *saliency*. Med hjälp av statistikprogrammet Stata sorterades sakfrågorna utifrån år och utifrån medianen för antalet sökträffar skapades en ny variabel för *saliency*. Variabeln för *saliency* kunde inta två värden: *salient* sakfrågor och inte *salient* sakfrågor. Sakfrågorna som hamnade över medianen för varje år bedömdes som *salient* och kodades med 1 och sakfrågorna som hade fått mindre sökträffar än medianen bedömdes som inte *salient* och kodades med 0. Förklaringen till att

⁶ Vid sökningarna i Mediarkivet inkluderades totalt 6 källor. Dessa bestod av Dagens Nyheter web, Dagens Nyheter print, och Dagens Nyheter Premium. För Svenska Dagbladet inkluderades Svenska Dagbladet web, Svenska Dagbladet print och Svenska Dagbladet Premium.

måttet på *saliency* gjordes utifrån varje år beror på att medierna genomgår en ständig utveckling och expanderar i form av mer publicerat innehåll för varje år. Exempelvis skulle ett visst antal sökträffar år 1991 kunna indikera att en sakfråga är *salient* medan samma antal träffar år 2009 istället skulle betyda att sakfrågan inte är *salient*. För att undvika det, gjordes bedömningen av *saliency* för sakfrågor i jämförelse med frågor från samma år. Fördelen med att utgå från medianen som referenspunkt är att det genererar ungefär lika stora grupper utifrån *saliency* vilket också lämpar sig bra när analysen av *saliency* ska kontrolleras för olika år eftersom eventuella sakfrågor som sticker ur i antal sökträffar inte riskerar att påverka analysen.

För att illustrera hur datainsamlingen resulterade i ett mått på *saliency*, presenteras ett exempel från ett enskilt år. I Tabell 1 visas de 5 mest *salient* och de 5 minst *salient* sakfrågorna för år 2007. Ur tabellen framgår det att frågor relaterade till kärnkraft, flyktingar och Euro-valutan bedöms som *salient*, medan frågor som handlar om entrén på museer, förhandsgranskning av datorspel eller registrering av lobbyister i riksdagen inte är *salient* enligt måttet för *saliency* under år 2007.

Tabell 1: Sakfrågor utifrån saliency

5 mest salient sakfrågor år 2007	5 minst salient sakfrågor år 2007
Använd den befintliga kärnkraften genom att förnya reaktorer i efterhand utan att bygga nya.	Återinföra gratis entré på statliga museer.
Avveckla kärnkraften på lång sikt.	Införa obligatorisk förhandsgranskning av datorspel.
Ta emot färre flyktingar i Sverige.	Registrera lobbyister som verkar i riksdagen
Sverige bör införa Euro som valuta.	Sverige bör godkänna EU:s nya grundfördrag.
Införa sextimmarsarbetsdag för alla förvärvsarbetande.	Begränsa hushållens energianvändning för att minska koldioxidutsläppen.

Tabellbeskrivning: Tabellen innehåller de 5 mest salient sakfrågorna och de 5 minst salient sakfrågorna från år 2007.

Slutligen presenteras dataunderlaget som används i analysen i Tabell 2. Ur tabellen framkommer det att det totala antalet observationer för studien uppkommer i totalt 634 analysenheter. Tabellen visar även att måttet på *saliency* genererade en relativt jämlig fördelning av *saliency*, där 48,5% av sakfrågorna bedömdes som *salient*.

Tabell 2: Deskriptiv statistik av variablerna i analysen

Variabel	Observationer	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
Politiskt utfall	634	0.139	0.346	0	1
Allmän opinion	789	0.513	0.225	0.038	0.982
Saliency	789	0.485	0.500	0	1

Tabellbeskrivning: Tabellen innehåller deskriptiv statistik över variablerna som används i analysen.

3.3 Regressionsanalys med interaktion

För att med hjälp av statistisk analys undersöka hur *saliency* påverkar responsivitet och pröva hypotesen kring att *saliency* leder till mer responsivitet, utförs en regressionsanalys. Som Persson (2023) förklarar är regressionsanalys ett etablerat tillvägagångssätt för att studera responsivitet eftersom det möjliggör för att kunna dra slutsatser om orsak och verkan. Regressionsanalysen undersöker hur interaktionen av de två oberoende variablerna, den allmänna opinionen och *saliency* påverkar den beroende variabeln, det politiska utfallet. Genom att göra det, undersöks påverkan av den allmänna opinionen på det politiska utfallet för sakfrågor som är *salient* och för dem som inte är det, vilket prövar uppsatsens hypotes och visar skillnaden av effekten beroende på sakfrågornas *saliency*. Fördelen med att utgå från en regressionsanalys med en interaktionsvariabel istället för att göra separata analyser för varje nivå av *saliency*, är att det går att se om skillnaden mellan effekterna är signifikant. För att utläsa effekten av regressionsanalysen, analyseras koefficienten som uppskattas av

regressionen. Koefficienten visar sambandets riktning och styrka i sambandet mellan den oberoende och den beroende variabeln.

I undersökningen görs även en ytterligare analys där årseffekterna kontrolleras för genom att inkludera ”*year fixed effects*” i regressionen. Att kontrollera för årseffekter möjliggör jämförelser av implementeringen av sakfrågor som har ställts under samma år vilket innebär att en kontroll görs av många andra faktorer som annars hade kunnat ha påverkat både den beroende och de oberoende variablerna under de olika åren. Exempelvis betonar Soroka och Wlezien (2010, s. 135) att undersökningsunderlaget från enkätundersökningar ofta fokuserar på politiska förslag som involverar ekonomiska utgifter. Politikerna har däremot sällan fullständig kontroll över budgetfördelningen över olika områden. Yttre omständigheter som ekonomiska kriser och nationella säkerhetshot kan därför vara exempel på faktorer som påverkar politikernas möjligheter att agera responsivt och som kontrolleras för med *year fixed effects*.

3.4 Begränsningar och brister med metod och data

Mot bakgrund av den beskrivna metoden följer även en rad begränsningar och utmaningar som är relevanta att belysa. En central aspekt gällande undersökningens begränsningar kan kopplas till validiteten som Esaiasson (2017, s. 59) förklarar handlar om huruvida undersökningen mäter det som den avser att mäta. Som med alla samhällsvetenskapliga studier är det sällan möjligt att mäta det exakta fenomenet vilket även är fallet för den här studien. En begränsning kopplad till validiteten är att operationaliseringen av den allmänna opinionen, baserad på datan från Persson (2023), inte är optimalt anpassad för undersökningens syfte. Istället för att mäta den allmänna opinionen baserat på medelinkomsttagaren, vore det mer fördelaktigt att i den här uppsatsen utgå från en variabel som mäter genomsnittet för hela befolkningen.

En annan utmaning i metoden berör måttet på *saliency*. Som tidigare påpekats, är sakfrågorna som ingår i dataunderlaget av varierande karaktär. Exempelvis ingår det i datamängden både

breda sakfrågor som frågan om *sänkt skatt* men också smala och specifika frågor som *sänkt arvskatt*. Frågan om *sänkt skatt* kan tolkas som att den allmänna skattenivån sänks medan frågan om *sänkt arvskatt* åsyftar en specifik typ av skatt. Av den anledningen visar en sökning i Mediearkivet efter frågan om sänkt arvskatt troligtvis relativt korrekt artiklar som handlar om just sänkt arvskatt. En sökning utifrån frågan om sänkt skatt kan däremot både visa artiklar som diskuterar sänkningar av specifika skatter men också den generella skattenivån som frågan snarare åsyftar. Därför bör det finnas en medvetenhet i att breda frågor kan generera artiklar som diskuterar fler saker än vad frågan i sig åsyftar. Å andra sidan kan breda frågor i sig innebära att frågan är *salient* och att frågan av den anledningen är bred, vilket på det sättet inte hade behövt innebära ett problem för mätningen av *saliency*.

Sammanfattningsvis är mätningen av *saliency* komplex och eftersom det finns flera aspekter som gör att mätningen kan brista, skulle det finnas ett värde i att kvalitetssäkra mätningen av *saliency*. Mellon (2013) förklarar att det kan vara värdefullt att kontrollera måttet av *saliency* mätt som aktualitet med en mätning av *saliency* av exempelvis enkätundersökningar som frågar om vilka frågor allmänheten anser vara viktigast. Baumgartner och Jones (1993, s. 87) förklarar att perioder när en politisk fråga har varit på den offentliga agendan även har tenderat att korrelera med enkätundersökningar som har sett till människors viktigaste politiska prioriteringar.

4. Resultat

I det följande avsnittet presenteras resultaten av undersökningen. Avsnittet inleds med en redogörelse för sambanden mellan variablerna. Därefter presenteras regressionsdatan och efter det följer en visualisering av resultaten. Avsnittet avslutas med en sammanfattande tolkning av undersökningen.

För att inledningsvis beskriva sambanden mellan de olika variablerna i analysen, presenteras en korrelationsmatris i Tabell 3. Tabellen illustrerar korrelationerna mellan samtliga variabler som ingår i analysen. Ur korrelationsmatrisen framgår det att det finns korrelerande samband mellan samtliga variabler, däremot är dessa av relativt svag karaktär. Korrelationskoefficienten för politiskt utfall och allmän opinion är 0,0930 vilket indikerar på ett samband mellan allmänhetens inställning till en politisk sakfråga och sannolikheten för frågan att bli implementerad. Sambandet mellan *saliency* och det politiska utfallet beskrivs av korrelationskoefficienten som är 0,1001. Även det kan tolkas som ett svagt samband mellan en sakfrågas *saliency* och sannolikheten för sakfrågan att bli implementerad. När det kommer till sambandet mellan allmän opinion och *saliency* är korrelationskoefficienten ännu svagare än för de två tidigare sambanden, med en korrelationskoefficient på 0,0467 vilket också illustreras i Tabell 3. Det betyder att det finns en svag koppling mellan allmänhetens åsikter och nivån på *saliency* som indikerar att både sakfrågor med högt stöd och med svagt stöd bland allmänheten kan vara *salient*.

Tabell 3: Korrelationsmatris

	Politiskt utfall	Allmän opinion	Saliency
Politiskt utfall	1.0000		
Allmän opinion	0.0930	1.0000	
Saliency	0.1001	0.0467	1.0000

Tabellbeskrivning: Tabellen presenterar korrelationerna mellan variablerna som ingår i analysen.

Tabell 4 nedan presenterar resultaten från analysen, som omfattar fyra modeller av regressionsdata. I samtliga fyra modeller fungerar det politiska utfallet som den beroende variabeln. I regression (1) presenteras resultaten från en bivariat regressionsanalys där den oberoende variabeln utgörs av den allmänna opinionen. Koefficienten för modellen är 0,145 och den är svagt statistiskt signifikant. Resultatet indikerar att det finns en signifikant positiv påverkan av den allmänna opinionen på det politiska utfallet. Med andra ord ökar sannolikheten att en sakfråga implementeras med 1,45 procentenheter för varje 10 procentenheters ökning i stödet från allmänheten. Enligt R^2 -värdet kan modellen däremot endast förklara 0,9% av variationen i den beroende variabeln vilket betyder att den allmänna opinionen har liten förklaringskraft av det politiska utfallet.

Regression (2) som också redovisas i Tabell 4, presenterar resultaten från en bivariat regressionsanalys där den oberoende variabeln är *saliency*. I den här modellen är koefficienten 0,0693 och även den är svagt statistiskt signifikant. Det innebär att när en sakfråga är *salient* är chansen att den blir implementerad 6,9 procentenheter starkare än om den inte är *salient*. Trots signifikansen är R^2 -värdet även för denna regression låg på 0,01, vilket betyder att *saliency* endast kan förklara 1% av variationen i det politiska utfallet. Jämförs resultatet från regression (1) och (2), framkommer det att effekten på det politiska utfallet är starkare för variabeln för den allmänna opinionen med koefficienten på 0,145 jämfört med koefficienten för *saliency* som är 0,0693

Resultaten från analysen som prövar uppsatsens hypotes om att *saliency* leder till ökad responsivitet av det politiska utfallet gentemot den allmänna opinionen presenteras i regression (3) och (4) i Tabell 4. Regression (3) visar resultaten från en regressionsanalys där den oberoende variabeln utgörs av en interaktionsvariabel av den allmänna opinionen och *saliency*. Ur koefficienten går det att tolka effekten av den allmänna opinionen på det politiska utfallet för frågor som är *salient* och inte *salient* vilket prövar uppsatsens hypotes. Eftersom koefficienten 0,121 betyder det att effekten av den allmänna opinionen på det politiska utfallet är 12,1 procentenheter starkare för sakfrågor som är *salient* jämfört med sakfrågor som inte är

det, under förutsättningen att den allmänna opinionen hålls konstant. Den här effekten är däremot inte statistiskt signifikant vilket betyder att effekten inte kan styrkas statistiskt. När ett resultat inte är statistiskt signifikant går det inte att utesluta att resultatet inte beror på slumpen. På grund av avsaknaden av statistisk signifikans kan nollhypotesen kan heller inte avvisas vilket betyder att effekten skulle kunna vara 0.

Regression (4), som redovisas i Tabell 4, presenterar resultaten av samma typ av regressionsanalys med interaktionsvariabel som i regression (3). Skillnaden är att i regression (4) görs en ytterligare analys men med kontroll för årseffekter (*year fixed effects*). Den här kontrollen möjliggör jämförelsen av implementeringen av sakfrågor som har ställts under samma år med varandra, vilket innebär att andra potentiella påverkansfaktorer som annars kan ha påverkat både den oberoende och beroende variabeln kontrolleras för. Resultaten från regression (4) visar att koefficienten är 0,187, vilket betyder att effekten av den allmänna opinionen på det politiska utfallet är 18,7 procentenheter starkare för sakfrågor som är *salient*, jämfört med sakfrågor som inte är *salient*. Vid jämförelse av koefficienterna från regression (3) och regression (4) framgår det att effekten från regression (4) på 18,7 procentenheter är starkare än effekten från regression (3) på 12,1 procentenheter. Det här betyder att effekten av allmän opinion på det politiska utfallet men hänsyn till *salience* är starkare med kontroll för årseffekter. Även om R^2 -värdet i regression (4) visar en betydligt högre förklaringskraft på 40,7 procent av variationen i den beroende variabeln, jämfört med de tidigare modellerna där årseffekterna inte har kontrollerats för, är koefficienten fortfarande inte statistiskt signifikant. Det innebär att effekten inte kan styrkas statistiskt även vid kontroll för årseffekter.

Tabell 4: Regressionsdata

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Politiskt utfall	Politiskt utfall	Politiskt utfall	Politiskt utfall
Allmän opinion	0.145* (0.0618)		0.0875 (0.0809)	0.0483 (0.0828)
Saliency		0.0693* (0.0274)	0.00370 (0.0703)	-0.0293 (0.0719)
Allmän opinion* Saliency			0.121 (0.125)	0.187 (0.128)
Konstant	0.0638 (0.0348)	0.105*** (0.0191)	0.0606 (0.0452)	0.233** (0.0827)
Observationer	634	634	634	634
R ²	0.009	0.010	0.019	0.407
Year fixed effects	NEJ	NEJ	NEJ	JA

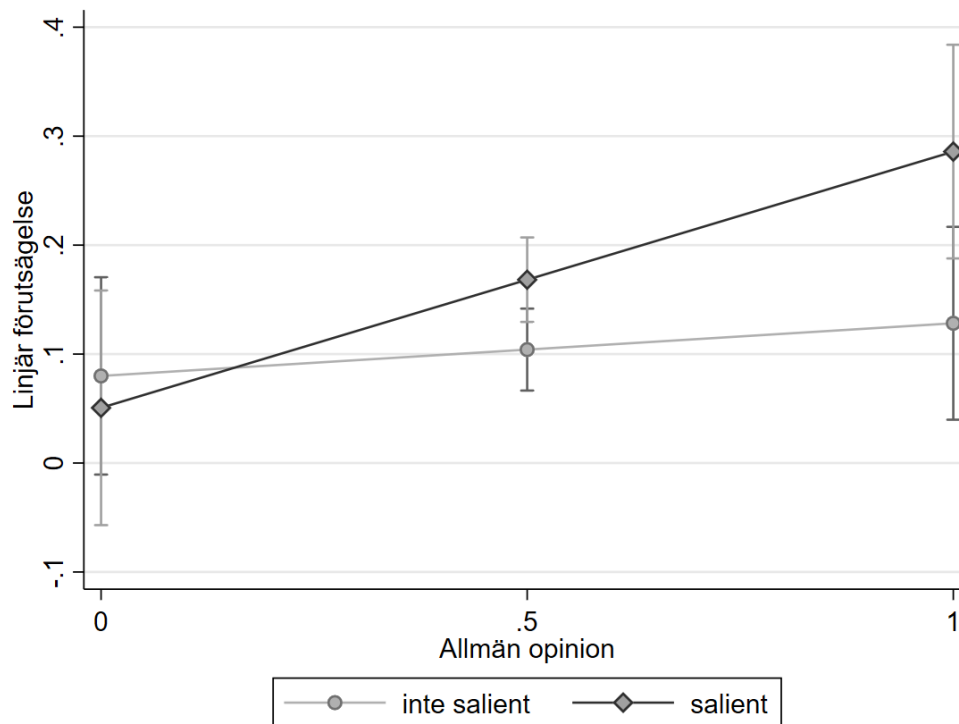
*Tabellbeskrivning: Tabellen innehåller regressioner där den beroende variabeln är politiskt utfall (5 år efter att frågan ställdes). Modell 1 presenterar resultaten från en bivariat regressionsanalys där allmän opinion utgör den oberoende variabeln. Modell 2 presenterar resultaten från en bivariat regressionsanalys där saliency utgör den oberoende variabeln. Modell 3 presenterar resultaten från en bivariat regressionsanalys där interaktionen mellan allmän opinion och saliency utgör den oberoende variabeln. Modell 4 presenterar resultaten från en bivariat regressionsanalys där interaktionen mellan allmän opinion och saliency utgör den oberoende variabeln med hänsyn till year fixed effects. Standardfel presenteras inom parenteserna och signifikansnivåerna är följande: * $p < 0.05$, ***

*$p < 0.01$, *** $p < 0.001$*

I Figur 3 visualiseras resultaten från regression (4), där årseffekter (*year fixed effects*) har kontrollerats för. Figuren illustrerar skillnaden av effekten av den allmänna opinionen på det politiska utfallet för sakfrågor beroende på *saliency*. Skillnaden i effekten visas med hjälp av de två linjerna som visar effekten av frågor som är *salient* och för dem som inte är *salient*. Eftersom linjerna inte är parallella indikerar det att effekten skiljer sig åt beroende på *saliency*.

De två linjerna som visas i Figur 3 presenterar hur regressionsmodellen skattar effekten av allmän opinion på sannolikheten att en sakfråga implementeras för *salient* eller inte *salient* sakfrågor. Linjen som presenterar sakfrågor som är *salient* har en brantare lutning jämfört med linjen som presenterar sakfrågor som inte är *salient*. Ur det går det att utläsa att den allmänna

opinionen har en starkare påverkan på det politiska utfallet för sakfrågor som är *salient* jämfört med dem som inte är det under förutsättningen att den allmänna opinionen hålls konstant. Viktigt att tillägga är däremot att figuren inte är statistiskt signifikant.

Figur 3: Figuren innehåller en linjär förutsägelse av effekten för den allmänna opinionen på det politiska utfallet för sakfrågor som är salient och för sakfrågor som inte är salient. (Figuren är kontrollerad för year fixed effects och har 95% konfidensintervall av förutsägelseerna. Figuren är inte statistiskt signifikant.)

Sammanfattningsvis visar resultaten från regression (3) och (4) att effekten av den allmänna opinionen på det politiska utfallet är starkare när politiska sakfrågor är *salient* jämfört med när de inte är det och effekten förstärks ytterligare vid kontroll för årseffekter. Resultaten är däremot inte statistiskt signifikanta vilket betyder att hypotesen om att *saliency* bidrar till ökad responsivitet av den allmänna opinionen på det politiska utfallet inte kan styrkas med statistisk säkerhet.

5. Slutsatser och diskussion

Avslutningsvis besvaras uppsatsens frågeställning och slutsatserna för uppsatsen presenteras. Därefter diskuteras slutsatsernas betydelse för uppsatsens syfte genom att återkoppla till forskningsluckan, diskutera generaliserbarheten, lyfta andra eventuella påverkansfaktorer och möjligheten till omvänd kausalitet. Till sist beskrivs förslag på framtida forskning.

Syftet med den här uppsatsen har varit att fördjupa förståelsen för hur allmänhetens åsikter påverkar politiken i sakfrågor som allmänheten anser vara av särskild betydelse. För att uppnå syftet undersöktes frågeställningen: *Är det politiska utfallet mer responsivt gentemot den allmänna opinionen för politiska sakfrågor som är salient?* Baserat på tidigare forskning och existerande teorier formulerades hypotesen om att *saliency* skulle bidra till ökad responsivitet av det politiska utfallet gentemot den allmänna opinionen vilket prövades med hjälp av statistisk analys. Resultatet från undersökningen kunde däremot inte påvisa statistiskt stöd för hypotesen. Av den anledningen blir uppsatsens svar på forskningsfrågan: *Nej, det politiska utfallet är inte mer responsivt till den allmänna opinionen i sakfrågor som är salient.* Mot bakgrund av uppsatsens syfte antyder det att allmänheten inte nödvändigtvis har större påverkan på politiken i sakfrågor som de anser vara särskilt viktiga.

Majoriteten av den tidigare forskningen som har undersökt betydelsen av *saliency* för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen på politiken, har funnit att *saliency* har en positiv signifikant effekt på sambandet (Bromley-Trujillo & Poe, 2020; Lax & Phillips, 2009, 2012). Det som skiljer den här undersökningen från tidigare studier och som har varit uppsatsens huvudsakliga bidrag till forskningsfronten har dels varit undersökningens mätning av konkreta sakfrågor över en bredd av politiska ämnesområden, dels genom att undersökningen utförs utifrån en svensk kontext. Med avstamp i dessa två bidrag, diskuteras betydelsen av uppsatsens slutsatser för det bredare syftet i följande två stycken.

Det första huvudsakliga bidraget till uppsatsen har varit att undersöka betydelsen av *saliency* för responsiviteten av den allmänna opinionen på politiken genom att utgå från konkreta

sakfrågor inom en bredd av olika politiska ämnesområden. Mot bakgrund av Page och Shapiro (1983) som menar att olika sakfrågor kan vara olika väl lämpade till att respondera med den allmänna opinionen, har det funnits ett stort värde i att undersöka en bredd av olika politikområden för att effekterna av enskilda sakfrågor och politikområden inte ska påverka förståelsen av betydelsen för *saliency*. Som Burstein (2010) har påpekat krävs det omfattande undersökningsmaterial som inkluderar konkreta sakfrågor över en bredd av politiska ämnesområden för att kunna dra generella slutsatser om vilken betydelse *saliency* har för responsiviteten gentemot den allmänna opinionen på politiken, vilket har gjorts i den här undersökningen. Vad den här uppsatsen bidrar med till forskningsfronten är därför en hög grad av generaliserbarhet utifrån sin omfattning av olika politiska ämnesområden eftersom den breda omfattningen minimerar risken för att specifika sakfrågor eller ämnesområden skulle ha en betydande påverkan på resultatet. Däremot är det viktigt att vara medveten om att trots det omfattande undersökningsmaterialet som har ingått i den här undersökningen, har urvalet som gjorts utifrån enkätundersökningar heller inte varit slumpmässigt.

Det andra centrala bidraget från uppsatsen rör genomförandet av undersökningen i en ny samhällelig kontext. Till skillnad från många tidigare studier som ofta har fokuserat på USA (Bromley-Trujillo & Poe, 2020; Lax & Phillips, 2009, 2012), har den här undersökningen istället utgått från Sverige. Eftersom slutsatserna i den här uppsatsen skiljer sig från tidigare forskning, skulle den samhällliga kontexten kunna utgöra en förklaring till de olika resultaten. Uppsatsen talar därför i linje med tidigare forskning som belyser kontextuella skillnader (Soroka & Wlezien, 2010, s. 142) att de kontextuella faktorerna som urskiljer Sverige, kan utgöra betydande orsaker till att resultaten skiljer sig åt mellan studierna. Mot bakgrund av Toshkov et al. (2020) som inte kunde finna en signifikant påverkan av *saliency* på allmänhetens påverkan på politiken genom sin undersökning av tre länder med parlamentariska system, skulle det parlamentariska systemet som finns i Sverige kunna vara en faktor som påverkar undersökningens resultat. Eftersom kunskapen om hur de kontextuella faktorerna påverkar aspekten av *saliency*, behövs det mer forskning på det här området för att veta huruvida resultaten från Sverige kan generaliseras till andra länder.

En annan aspekt gällande slutsatsernas generaliserbarhet handlar om generaliserbarheten över tid. Genom att den här undersökningen har undersökt sambandet över en längre tidsperiod, kan resultaten ses som relativt generaliserbara över tid (Soroka & Wlezien, 2010, s. 135). Dessutom har undersökningen kontrollerat för eventuella årseffekter vilket ytterligare har bidragit till att undersökningen bortser från att eventuella tidsperioder utgör en påverkan på sambandet och att resultatet därför kan förstås som relativt generaliserbart när det kommer till tidsaspekten.

För att ytterligare förstå uppsatsens resultat, finns det en relevans i att diskutera betydelsen av uppsatsens utformning och de olika metodologiska övervägandena som gjorts för att förstå kontexten i vilken resultaten ska förstås. Ett avgörande beslut som har tagits i den här uppsatsen berör mätningen av *saliency*. I enlighet med uppsatsens syfte, gör uppsatsen anspråk på att mäta vilka sakfrågor som allmänheten tycker är särskilt viktiga. För att göra det, har *saliency* operationaliserats genom att bedöma hur aktuell en politisk sakfråga är i media vilket har diskuterats och motiverats tidigare i uppsatsen. Samtidigt är det viktigt att vara medveten om att operationaliseringen enligt den valda metoden innebär att uppsatsens operationalisering av *saliency* har frångått den teoretiska definitionen av *saliency* vilken är att allmänheten tycker något är av särskilt vikt (Soroka & Wlezien, 2010, s. 43). Eftersom resultaten inte påvisade en signifikant effekt för betydelsen av *saliency* på responsivitet gentemot den allmänna opinionen i det politiska utfallet, trots de tydliga teoretiska mekanismerna, är det relevant att diskutera huruvida aktualiteten i media utgör ett tillräckligt mått på *saliency*.

Föreställningen om att *saliency* bidrar till ökad responsivitet av den allmänna opinionen på politiken har utgått från en teoretisk mekanism som grundas på två antaganden. Det första antagandet handlar om att allmänheten lyfter sina intressen till medierna (Burstein, 1981) och det andra antagandet handlar om att politiker tar del av medierna för att lära sig om allmänhetens prioriteringar (Baumgartner & Jones, 1993 s. 84). Eftersom resultaten inte har kunnat visa den förväntade effekten, diskuteras dessa antaganden utifrån kontexten som undersökningen har gjorts i.

Kopplat till det första antaganden om att frågor som betyder särskilt mycket för allmänheten kommer att lyftas till medierna (Burstein, 1981) går det att diskutera huruvida aktualitet i media utgör ett mått på allmänhetens viktigaste frågor. Exempelvis lyfter Gilens (2005) aspekten av att olika samhällsgrupper kan ha olika möjligheter att lyfta sina intressen till den offentliga debatten som fångas in av medierna. Höginkomsttagare kan ha bättre resurser för att lyfta en politisk sakfråga till den offentliga agendan i jämförelse med övriga medborgare (Flavko & Flavin, 2017; Gilens, 2005; Persson, 2023). Det innebär att aktualiteten i medierna möjligen inte representerar alla medborgares åsikter jämlikt. En annan relevant aspekt lyfts av Mellon (2013) som förklarar att det även finns andra faktorer som påverkar om en sakfråga blir aktuell i medierna, utöver allmänhetens intresse. Exempelvis kan en fråga bli aktuell i media som ett resultat av en händelse som uppstått i samhället eller på grund av att en intressegrupp eller organisation uppmärksammar en fråga för medierna. Att en sakfråga är aktuell i media, behöver därför inte endast vara en indikation på att allmänheten tycker att sakfrågan är viktig. Eftersom måttet på *saliency* har en central påverkan på undersökningen är det viktigt att vara medveten om de brister som finns med det.

Kopplat till det andra antagandet om att politiker tar del av medierna för att lära sig om allmänhetens prioriteringar bör även det diskuteras utifrån resultaten. Som tidigare har nämnts kan politiker få kännedom om allmänhetens åsikter på olika sätt, exempelvis genom direkt kontakt med allmänheten, genom medier eller enkätundersökningar (Barberá et al., 2019). Den här uppsatsen har fokuserat på medierna som en central kommunikationskanal mellan allmänheten och politikerna. En alternativ förklaring till varför resultaten inte har bekräftat antagandet skulle kunna bero på att politiker i Sverige tar del av allmänhetens åsikter på andra sätt än med hjälp av medierna. Persson (2023) beskriver att det i Sverige regelbundet genomförs omfattande undersökningar av allmänhetens åsikter, vilket kan utgöra ett argument för att politiker i Sverige, till skillnad från politiker i andra länder i högre grad utgår från enkätundersökningar än från medierna för att få kunskap om allmänhetens åsikter och prioriteringar.

I diskussionen om uppsatsens resultat kan det även vara värdefullt att överväga möjligheterna till omvänd kausalitet. I den här uppsatsen beskrivs mekanismerna för hur den allmänna opinionen påverkar det politiska utfallet och på vilket sätt aspekten av *saliency* har betydelse för sambandet. Vad som däremot inte har diskuterats lika ingående är möjligheten för att sambandet också skulle kunna gå i motsatt riktning. Beyer och Hänni (2018) förklarar att det inom studierna av politisk representation finns de som hävdar att politiker inte endast behöver agera responsivt utan att de också förväntas utöva ett politiskt ledarskap som innebär att politiska makthavare inte endast responderar med den allmänna opinionen utan också skapar den, i vilket medierna kan utgöra en central roll. Politiker kan använda sig utav medierna för att sprida sitt politiska budskap och allmänheten kan använda sig utav medierna för att lära sig och bli influerade av politiken. Studier som har studerat båda riktningarna som exempelvis Page och Shapiro (1983) har däremot kunnat visa på att effekten av allmän opinion på politiken är starkare än effekten från politiken på den allmänna opinionen. Även Barberá et al., (2019) visade att politiker i högre grad tar del av innehållet i medierna än att själva bidra till att skapa det. Trots det, kan det i förståelsen för uppsatsens resultat och den generella förståelsen för betydelsen av *saliency* för responsivitet vara värdefullt att ha det här perspektivet i åtanke.

Avslutningsvis har uppsatsens syfte varit att undersöka om allmänheten har en större påverkan på politiken i sakfrågor som är särskilt viktiga för medborgarna. Undersökningen har bidragit till forskningsfältet genom att öka förståelsen för att *saliency*, mätt som aktualitet i media inte bidrar till ökad responsivitet av den allmänna opinionen på det politiska utfallet i Sverige. Utifrån slutsatsen och den presenterade diskussionen, föreslås slutligen ett par inriktningar för framtida forskning. För det första har den här undersökningen belyst värdet av att fortsätta utforska förståelsen av sakfrågornas betydelse. Det är viktigt att undersöka vilka aspekter av olika karaktärsdrag som har en påverkan på responsivitet för att kunna förstå hur aspekten av *saliency* exempelvis förhåller sig till andra karaktärsdrag av sakfrågorna. För det andra föreslås forskning som kan bidra med ytterligare kontextuell förståelse för att förklara varför *saliency* har olika påverkan på responsivitet av allmänhetens åsikter på politiken mellan olika länder. Det tredje och sista förslaget för framtida forskning handlar om att undersöka hur politiker tar del av allmänhetens prioriteringar som ett sätt att ytterligare förstå mekanismerna

genom vilken *saliency* har en påverkan på responsiviteten av den allmänna opinionen på politiken. Det här vore ett särskilt värdefullt bidrag till förståelsen för varför betydelsen av *saliency* för responsiviteten av den allmänna opinionen på politiken skiljer sig mellan olika länder.

Referenser

Barberá, P., Casas, A., Nagler, J., Egan, P. J., Bonneau, R., Jost, J. T., & Tucker, J. A. (2019). "Who Leads? Who Follows? Measuring Issue Attention and Agenda Setting by Legislators and the Mass Public Using Social Media Data". *American Political Science Review*, 113(4), 883-901. doi: 10.1017/S0003055419000352

Baumgartner, F. R., & Jones, B. D. (1993). *Agendas and instability in American politics*. Chicago: University of Chicago Press.

Beyer, D., & Hänni, M. (2018). "Two sides of the same coin? Congruence and responsiveness as representative democracy's currencies". *Policy Studies Journal*, 46(S1), 13-47. doi: 10.1111/psj.12251

Bromley-Trujillo, R., & Poe, J. (2020). "The importance of salience: Public opinion and state policy action on climate change". *Journal of Public Policy*, 40(2), 280-304. doi: 10.1017/S0143814X18000375

Burden, B. C., & Sanberg, J. N. R. (2003). "Budget rhetoric in presidential campaigns from 1952 to 2000". *Political Behavior*, 25(2), 97-118. doi: 10.1023/A:1023825212333

Burstein, P. (1981). "The Sociology of Democratic Politics and Government". *Annual Review of Sociology*, 7(1), 291-319. doi: 10.1146/annurev.so.07.080181.001451

Burnstein, P. (2003), "The Impact of Public Opinion on Public Policy: A Review and an Agenda", *Political Research Quarterly*, 56(1), 29-40. doi: 10.1177/106591290305600103

Burstein, P. (2010). "Public opinion, public policy, and democracy". in K. T Leicht & J.C. Craig Jenkins (Ed.) *Handbook of politics: State and society in global perspective* (s.63-79). Springer New York.

Butler, D. M., & Nickerson, D. W. (2011). "Can learning constituency opinion affect how legislators vote? Results from a field experiment". *Quarterly Journal of Political Science*, 6(1), 55-83. doi: 10.1561/100.00011019

Dahl, R. A. (1971). *Polyarchy, participation and opposition*. New Haven, CT: Yale University Press.

Downs, A. (1957). *An economic theory of political action in a democracy*. New York : Harper & Row.

Druckman, J.N. and Jacobs, L.R. (2006) "Lumpers and Splitters: The Public Opinion Information That Politicians Collect and Use". *Public opinion quarterly*, 70(4), 453–476. doi: 10.1093/poq/nfl020

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A.E. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (Femte upplagan). Stockholm: Wolters Kluwer.

Epstein, L., & Segal, J. A. (2000). "Measuring Issue Saliency". *American Journal of Political Science*, 44(1) 66-83. doi: 10.2307/2669293

Franklin, M. N., & Wlezien, C. (1997). "The Responsive Public: Issue Saliency, Policy Change, and Preferences for European Unification". *Journal of Theoretical Politics*, 9(3), 347-363. doi: 10.1177/0951692897009003005

Gilens, M. (2005). "Inequality and democratic responsiveness: Polling politics, media, and election campaigns". *Public Opinion Quarterly*, 69(5), 778-796.

Gilens, M. (2012). *Affluence and influence: economic inequality and political power in America*. Princeton, N.J; Oxford: Princeton University Press.

Guntermann, E., & Persson, M. (2023). "Issue Voting and Government Responsiveness to Policy Preferences". *Political Behavior*, 45(2), 561-584. doi: 10.1007/s11109-021-09716-8

Göteborgs universitet. (2023). *Om SOM-undersökningarna*. Hämtad 2023-12-15, från gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/om-som-undersokningarna

Lax, J. R., & Phillips, J. H. (2009). "Gay Rights in the States: Public Opinion and Policy Responsiveness". *American Political Science Review*, 103(3), 367-386. doi: 10.1017/S0003055409990050

Lax, J. R., & Phillips, J. H. (2012). "The Democratic Deficit in the States". *American Journal of Political Science*, 56(1), 148-166. doi: 10.1111/j.1540-5907.2011.00537.x

Mellon, J. (2013). "Where and When Can We Use Google Trends to Measure Issue Salience?". *PS: Political Science & Politics*, 46(2), 280-290. doi: 10.1017/S1049096513000279

Miller, W. E., & Stokes, D. E. (1963). "Constituency Influence in Congress". *American political science review*, 57(1), 45-56. doi: 10.2307/1952717

Monroe, A. D. (1998). "Public Opinion and Public Policy, 1980-1993". *Public Opinion Quarterly*, 62(1), 6-28. doi: 10.1086/297828

Page, B. I., & Shapiro, R. Y. (1983). "Effects of Public Opinion on Policy". *American political science review*, 77(1), 175–190. doi: 10.2307/1956018

Page, B. I. (1994). "Democratic responsiveness? Untangling the Links Between Public Opinion and Policy. *PS: Political Science & Politics*, 27(1), 25-29. doi: 10.2307/420453

Persson, M. (2023). "Who got what they wanted? Investigating the role of institutional agenda setting, costly policies, and status quo bias as explanations to income based unequal

responsiveness”. *Journal of European Public Policy*, 1–23. doi:
10.1080/13501763.2023.2177323

Persson, M., & Sundell, A. (2023). “The Rich Have a Slight Edge: Evidence from Comparative Data on Income-Based Inequality in Policy Congruence”. *British Journal of Political Science*, 1–12. doi: 10.1017/S0007123423000066

Retriever. (u.å). *Mediearkivet*. Hämtad 2023-12-10, från retrievergroup.com/sv/product-mediarkivet

Soroka, S. N. & Wlezien, C. (2010). *Degrees of Democracy: Politics, Public Opinion, and Policy*. New York: Cambridge University Press.

Stimson, J. A., MacKuen, M. B., & Erikson, R. S. (1995). “Dynamic Representation”. *American political science review*, 89(3), 543-565. doi: 10.2307/2082973

Svensk nationell datatjänst. (2021). *Samling Svenska valundersökningar (SNES)*. Hämtad 2023-12-15, från snd.gu.se/sv/catalogue/collection/snes

Toshkov, D., Mäder, L., & Rasmussen, A. (2020). “Party government and policy responsiveness. Evidence from three parliamentary democracies”. *Journal of public policy*, 40(2), 329-347. doi: 10.1017/S0143814X18000417

Wlezien, C. (2004). “Patterns of Representation: Dynamics of Public Preferences and Policy”. *The Journal of Politics*, 66(1), 1-24. doi: 10.1046/j.1468-2508.2004.00139.x

Wlezien, C., & Soroka, S. N. (2012). ”Political Institutions and the Opinion–Policy Link“. *West European Politics*, 35(6), 1407–1432. doi: 10.1080/01402382.2012.713752

Bilagor

Bilaga 1. Samtliga sakfrågor med tillhörande sökfraser

Sakfråga	Sökfras
Öka andelen ålderspensionärer bland politiska beslutsfattare i Sverige	andel* AND äldre AND politisk* AND beslutsfattare
Öka andelen ålderspensionärer bland politiska beslutsfattare i Sverige	andel* AND äldre AND politisk* AND beslutsfattare
Bör höjas: Arbetsgivaravgifter/egenavgifter	Arbetsgivaravgifter OR egenavgifter AND Sänk* OR Höj*
ateistiska lärare i religionsundervisningen bör vara tillåtet	Ateistisk* AND lärare AND religionsundervisning
ateistiska lärare i religionsundervisningen bör vara tillåtet	Ateistisk* AND lärare AND religionsundervisning
avkriminalisera bruket av hasch	Avkriminalisera* OR Legalisera* OR förbjud* AND cannabis
Legalisera bruket av cannabis	Avkriminalisera* OR Legalisera* OR förbjud* AND cannabis
Legalisera bruket av cannabis	Avkriminalisera* OR Legalisera* OR förbjud* AND cannabis
Avkriminalisera all fildelning på internet	avkriminalisera* OR kriminalisera* AND fildelning AND internet
Avkriminalisera all fildelning på Internet	avkriminalisera* OR kriminalisera* AND fildelning AND internet
tillåta gratis nedladdning av all film och musik från Internet	avkriminalisera* OR kriminalisera* AND fildelning AND internet
Avskaffa religionsundervisning i skolan	Avskaffa* AND religionsundervisning AND skola*
Landstingen bör avskaffas	avskaffa* OR behåll* AND landsting*
Avskaffa löntagarfonderna	Avskaffa* OR Behåll* AND löntagarfonder*

Avskaffa den allmänna värnplikten i Sverige	Avskaffa* OR inför* AND "allmän* värnplikt*"
för att avskaffa någon form av vårdnadsbidrag för småbarnsföräldrar	avskaffa* OR inför* AND vårdnadsbidrag* AND småbarnsföräldrar
för att införa någon form av vårdnadsbidrag för småbarnsföräldrar	avskaffa* OR inför* AND vårdnadsbidrag* AND småbarnsföräldrar
för att införa någon form av vårdnadsbidrag för småbarnsföräldrar	avskaffa* OR inför* AND vårdnadsbidrag* AND småbarnsföräldrar
i huvudsak för att införa någon form av vårdnadsbidrag	avskaffa* OR inför* AND vårdnadsbidrag* AND småbarnsföräldrar
Avskaffa filmcensuren	avskaffa* OR tillåt* AND filmcensur*
Avskaffa filmcensuren	avskaffa* OR tillåt* AND filmcensur*
Vid arbetslöshet - ge män företräde till arbete framför gifta kvinnor vars män redan har arbete	avskeda* AND "gifta kvinnor" AND män AND arbete*
Vid arbetslöshet - ge män företräde till arbete framför gifta kvinnor vars män redan har arbete	avskeda* AND "gifta kvinnor" AND män AND arbete*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa flygtrafiken	begränsa* flygtrafik* AND minska* koldioxidutsläpp*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa flygtrafiken	begränsa* flygtrafik* AND minska* koldioxidutsläpp*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Lastbilstransporterna	begränsa* lastbilstransporter* AND minska* koldioxidutsläpp*
Begränsa regeringens och riksdagens kontakter med lobbyister och opinionskonsulter	Begränsa* OR tillåt* AND regeringen* OR riksdagen* AND kontakt* AND lobbyist* OR opinionskonsult*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Köttproduktionen	begränsa* OR utöka* AND köttproduktion*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Lastbilstransporterna	begränsa* OR utöka* AND lastbilstransport*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Privatbilismen	Begränsa* OR utöka* AND privatbilism*

(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Privatbilismen	Begränsa* OR utöka* AND privatbil*
Begränsa rätten till fri abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Begränsa rätten till fri abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Begränsa rätten till fri abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Förbjud/begränsa abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Förbjud/begränsa abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Förbjud/begränsa abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Förbjud/begränsa abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Förbjud/begränsa abort	Begränsa* OR utöka* AND rätt* AND "fri abort"
Begränsa tryckfriheten vad gäller offentliga personers privatliv	Begränsa* OR utöka* AND tryckfrihet* AND "offentliga personer" AND privatliv*
Begränsa tryckfriheten vad gäller namn på brottsmisstänkta personer	begränsa* OR utöka* AND tryckfrihet* AND brottsmisstänkt*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Köttproduktionen	begränsa* OR utöka* köttproduktion* AND minska* koldioxidutsläpp*
Behålla fastighetsskatten	behåll* OR avskaffa* AND fastighetsskatt
behålla fastighetsskatten	behåll* OR avskaffa* AND fastighetsskatt
behålla fastighetsskatten	behåll* OR avskaffa* AND fastighetsskatt
behålla fastighetsskatten	behåll* OR avskaffa* AND fastighetsskatt
behålla fastighetsskatten	behåll* OR avskaffa* AND fastighetsskatt
behålla maxtaxan i barnomsorgen	behåll* OR avskaffa* AND maxtaxa* AND barnomsorg*
föräldrarna själva skall få bestämma hur samtliga vårdnadsdagar skall fördelas mellan dem	bestämma* AND föräldrar* AND dag* AND fördela*
Sverige bör endast ge bistånd till demokratiska länder	bistånd* AND "demokratiska länder" AND endast

Svenskt bistånd bör finansieras på frivillig väg inte med skattemedel	bistånd* AND finansiera* AND frivillig* OR skattemedel*
Använd mer biståndsmedel för att hjälpa flyktingar att återvända hem	bistånd* AND flykting* AND återvända
Biståndet bör uteslutande användas till snabba hjälpinsatser vid akuta svält- eller naturkatastrofer	Bistånd* AND hjälpinsats* AND akuta* AND svält* OR naturkatastrof*
Sverige bör inte lägga sig i hur mottagarländerna använder biståndet	bistånd* AND mottagarländer* AND använda* AND fritt*
Biståndet till andra länder bör vara i form av lån som mottagarländerna måste betala tillbaka	Bistånd* AND återbetala*
bostadsmarknaden bör vara offentligt reglerad	Bostadsmarknad* AND offentlig* OR fri*
Det är bra att pass- och körkortsbilder numera skyddas av sekretess så att medierna inte kan komma åt dem	Bra att OR "inte bra att"* AND "pass- och körkortsbilder" AND "skyddas av sekretess"* AND medier* AND "inte komma åt dem"
Bör alltid eller i undantagsfall användas: Censur i press radio och TV	Censur* AND Press OR radio OR TV
Bör alltid eller i undantagsfall användas: Censur i press radio och TV	Censur* AND Press OR radio OR TV
efterskänka tredje världens skulder	efterskänka* AND "tredje världen" AND skuld*
efterskänka tredje världens skulder	efterskänka* AND "tredje världen" AND skuld*
bör elmarknaden vara offentligt reglerad	Elmarknad* AND offentlig* OR fri*
elmarknaden bör vara offentligt reglerad	Elmarknad* AND offentlig* OR fri*
Sverige bör inte bli medlem i EMU från starten (men eventuellt senare)	EMU AND "gå med" AND start* OR senare*
Sverige bör inte bli medlem i EMU från starten (men eventuellt senare)	EMU AND "gå med" AND start* OR senare*
fackföreningars strejker bör vara tillåtet	Fackföreningar* AND strejk* AND tillåt* OR förbjud*
fackföreningars strejker bör vara tillåtet	Fackföreningar* AND strejk* AND tillåt* OR

	förbjud*
Finansiera Sveriges Television via skatten i stället för via nuvarande mottagaravgift	Finansiera* AND "Sveriges Television" OR SVT AND skatt*
Genomföra fler nationella folkomröstningar	fler* OR färre* AND folkomröstning*
Genomföra fler nationella folkomröstningar	fler* OR färre* AND folkomröstning*
Genomföra fler nationella folkomröstningar	fler* OR färre* AND folkomröstning*
Genomföra fler nationella folkomröstningar	fler* OR färre* AND folkomröstning*
Sverige skall inte delta i FN:s fredsbevarande operationer	FN AND fredsbevarande* AND delta* OR avstå*
Bäst att anordna folkomröstning om resultatet av EU-ländernas regeringskonferens om EU:s framtid	folkomröstning" AND "om resultatet av EU-ländernas regeringskonferens" AND "om EU:s framtid"
Bäst att anordna folkomröstning om svenskt medlemskap i EMU	folkomröstning* AND EMU
Bäst att anordna folkomröstning om flyktingpolitiken	folkomröstning* AND flykting*
Bäst att anordna folkomröstning om kärnkraftens framtid som energikälla i Sverige	folkomröstning* AND kärnkraft*
mycket eller ganska positiv till FRA-lagen	FRA-lag*
Avveckla kärnkraften (inte nu men snabbare än till 2010- till 2010- eller inte så snabbt som till 2010)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften (inte nu men snabbare än till 2010- till 2010- eller inte så snabbt som till 2010)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften (inte nu men snabbare än till 2010- till 2010- eller inte så snabbt som till 2010)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla

Avveckla kärnkraften (inte nu men snabbare än till 2010- till 2010- eller inte så snabbt som till 2010)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften (inte nu men snabbare än till 2010- till 2010- eller inte så snabbt som till 2010)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften (senast till 2010 eller till de 12 reaktorerna tjänat ut)	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
avveckla kärnkraften på lång sikt	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften senast till 2010 eller använd de 12 kärnkraftsreaktorerna vi har tills de har tjänat ut	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Avveckla kärnkraften senast till 2010 eller till alla reaktorerna tjänat ut	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Behålla kärnkraften även efter år 2010	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Behålla kärnkraften även efter år 2010	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Behålla kärnkraften även efter år 2010	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Behålla kärnkraften även efter år 2010	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Behålla kärnkraften även efter år 2010	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
för kärnkraften	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
för kärnkraften	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla

Kärnkraften bör inte omedelbart avvecklas	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
på lång sikt avveckla kärnkraften	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
på lång sikt avveckla kärnkraften	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
på lång sikt avveckla kärnkraften	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Är Du i huvudsak för att kärnkraften utnyttjas som energikälla i Sverige	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Är Du i huvudsak för att kärnkraften utnyttjas som energikälla i Sverige	För OR emot AND kärnkraft* AND energikälla
Införa avgifter på bibliotekslån	Förbjud* OR tillåt AND vinstutdelning AND "vård, skola och omsorg"
Sexistisk reklam bör förbjudas i lag	förbjud* OR tillåt* AND "sexistisk reklam"
Förbjuda utländska företag att äga massmedier i Sverige	Förbjud* OR tillåt* AND "utländska företag" AND massmedia*
Förbjuda dagstidningar att också äga radio- och Tv-kanaler	Förbjud* OR tillåt* AND dagstidning* AND "äga radio- och Tv-kanaler"
Förbjuda forskning som använder befruktade ägg (embryonala stamceller)	Förbjud* OR tillåt* AND forskning AND "befruktade ägg"
Förbjuda forskning som använder befruktade ägg (embryonala stamceller)	Förbjud* OR tillåt* AND forskning AND "befruktade ägg"
Förbjuda forskning som använder befruktade ägg (embryonala stamceller)	Förbjud* OR tillåt* AND forskning AND "befruktade ägg"
Förbjuda forskning som använder befruktade ägg (embryonala stamceller)	Förbjud* OR tillåt* AND forskning AND "befruktade ägg"
Förbjuda ett företag att äga flera Tv-kanaler	Förbjud* OR tillåt* AND företag AND äga* AND "flera Tv-kanaler"
Förbjuda publicerandet av opinionsundersökningar under veckan före valet	Förbjud* OR tillåt* AND publicera^* AND opinionsundersökning* AND "veckan innan valet"
Förbjuda all svensk vapenexport.	förbjud* OR tillåt* AND vapenexport*

Förbjuda all svensk vapenexport.	förbjud* OR tillåt* AND vapenexport*
Förbjuda all svensk vapenexport.	förbjud* OR tillåt* AND vapenexport*
införa totalförbud mot export av vapen	förbjud* OR tillåt* AND vapenexport*
Förbjuda alla former av pornografi	Förbjud* OR tillåt* pornografi
Förbjuda porr	Förbjud* OR tillåt* pornografi
Förbjuda porr	Förbjud* OR tillåt* pornografi
Förbjuda porr	Förbjud* OR tillåt* pornografi
Förbjuda porr	Förbjud* OR tillåt* pornografi
Förbjuda porr	Förbjud* OR tillåt* pornografi
pornografiska filmer i TV bör vara tillåtet	Förbjud* OR tillåt* pornografi AND TV
pornografiska filmer i TV bör vara tillåtet	Förbjud* OR tillåt* pornografi AND TV
I lag förbjuda underskott i statsbudgeten	förbjud* OR tillåt* "underskott i statsbudgeten"
I lag förbjuda underskott i statsbudgeten	förbjud* OR tillåt* "underskott i statsbudgeten"
Tillåta proffsboxning i Sverige	Förbjud* OR tillåt* AND proffsboxning
förbjuda plastflaskor och aluminiumburkar	Förbjuda* OR tillåt* AND "plastflaskor och aluminiumburkar"
förbjuda plastflaskor och aluminiumburkar	Förbjuda* OR tillåt* AND "plastflaskor och aluminiumburkar"
förbjuda plastflaskor och aluminiumburkar	Förbjuda* OR tillåt* AND "plastflaskor och aluminiumburkar"
förbjuda plastflaskor och aluminiumburkar	Förbjuda* OR tillåt* AND "plastflaskor och aluminiumburkar"
förbjuda plastflaskor och aluminiumburkar	Förbjuda* OR tillåt* AND "plastflaskor och aluminiumburkar"
Införa obligatorisk förhandsgranskning av datorspel	förhandsgranskning* AND datorspel*

Förstärka skyddet av upphovsrätten för författare musiker och filmproducenter	Förstärka* OR minska* AND skydd* AND upphovsrätt* AND författare OR musiker OR filmproducenter
Sveriges försvar bör i första hand bestå av små men välutrustade elitförband	försvar* AND små AND elitförband
Sverige bör godkänna EU:s nya grundfördrag	godkänna* AND "EU" AND grundfördrag*
Återinföra gratis entré på statliga museer	Gratis AND entré AND "statliga museum"
Återinföra gratis entré på statliga museer	Gratis AND entré AND "statliga museum"
EU folkomröstning: tänker Du rösta för	gå med OR "gå inte med" AND EU
för ett svenskt medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
för ett svenskt medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
för ett svenskt medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
för ett svenskt medlemskap i Eu	gå med OR "gå inte med" AND EU
för ett svenskt medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
för medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
för medlemskap i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
I huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
I huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU

i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
i huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR "gå inte med" AND EU
I huvudsak för det svenska medlemskapet i EU	gå med OR gå inte med" AND EU
Sverige bör utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
Sverige bör utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
Sverige bör utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
utträda ur EU	gå ut OR "vara kvar" AND EU
Förhindra företag med vinstsyfte att driva akutsjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva akutsjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva akutsjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva akutsjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus

Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	Hindra OR underlätta AND "företag med vinstsyfte" AND akutsjukhus
homosexuella lärare i grundskolan	homosexuell* AND lärare AND grundskola*
homosexuella lärare i grundskolan	homosexuell* AND lärare AND grundskola*
homosexuella lärare i grundskolan	homosexuell* AND lärare AND grundskola*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Industrins energianvändning	hushåll* AND energianvändning* AND minska* koldioxidutsläpp*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Hushållens energianvändning	hushåll* energianvändning* AND minska* koldioxidutsläpp*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Hushållens energianvändning	hushåll* energianvändning* AND minska* koldioxidutsläpp*
(För att minska koldioxidutsläppen) viktigt att begränsa Industrins energianvändning	hushåll* energianvändning* AND minska* koldioxidutsläpp*
Ställa hårdare krav på arbetslösa att flytta dit jobben finns	hårdare krav AND arbetslös* AND flytta AND jobb
Ställa hårdare krav på arbetslösa att flytta dit jobben finns	hårdare krav AND arbetslös* AND flytta AND jobb
Ställa hårdare krav på arbetslösa att ta det jobb som finns	hårdare krav OR "mindre krav" AND arbetslösa* AND jobb*
Högerextrema partier bör vara tillåtet	Högerextrema* AND tillåt* OR förbjud* AND parti*
Högerextrema partier bör vara tillåtet	Högerextrema* AND tillåt* OR förbjud* AND parti*
höja åldersgränsen för vuxenfilm från 15 till 18 år	höj* OR minska* AND åldersgräns* AND vuxenfilm*
höja vin- och spritpriserna kraftigt för att begränsa alkoholmissbruket och alkoholskadorna i samhället	höj* OR sänk* AND alkoholpris*
höja vin- och spritpriserna kraftigt för att begränsa alkoholmissbruket och alkoholskadorna i samhället	höj* OR sänk* AND alkoholpris*
Bör höjas: Arvsskatt	höj* OR sänk* AND arvskatt*

Höja kommunal-/landstingsskatten hellre än att minska servicen	Höj* OR sänk* AND kommunal* OR Landsting* AND skatt* AND service*
Höja skatten på höga inkomster	höj* OR sänk* AND skatt* AND "höga inkomster"
Hellre höja skatterna än att minska den offentliga service	Höj* OR sänk* AND skatt* AND "offentlig service"
Hellre höja skatterna än att minska den offentliga servicen	Höj* OR sänk* AND skatt* AND "offentlig service"
Hellre höja skatterna än att minska den offentliga servicen	Höj* OR sänk* AND skatt* AND "offentlig service"
Höja skatterna hellre än att minska den offentliga servicen	Höj* OR sänk* AND skatt* AND "offentlig service"
Höja skatterna hellre än att minska den offentliga servicen	Höj* OR sänk* AND skatt* AND "offentlig service"
Höja skatten på bilar med stora motorer (stor cylindervolym)	Höj* OR sänk* AND skatt* AND bil* AND "stor* motor*"
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	Höj* OR Sänk* arbetslöshetsersättning* OR a-kassa*
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	Höj* OR Sänk* arbetslöshetsersättning* OR a-kassa*
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	Höj* OR Sänk* arbetslöshetsersättning* OR a-kassa*
Införa republik i Sverige	Inför* AND republik
Införa republik med en vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik

Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Införa republik med vald president	Inför* AND republik
Minska antalet riksdagsledamöter	Inför* AND republik
införa betyg i skolan tidigare än i dag	Inför* OR Avskaffa* AND "betyg i skolan" AND tidigare
Införa betyg i skolan tidigare än idag	Inför* OR Avskaffa* AND "betyg i skolan" AND tidigare
införa sextimmars arbetsdag	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbete.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbete

Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbetande.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbetande
Införa sextimmars arbetsdag för alla förvärvsarbetande.	Inför* OR Avskaffa* AND "sextimmars arbetsdag" AND förvärvsarbetande
Införa en möjlighet till friår	Inför* OR avskaffa* AND möjlighet AND friår
Införa en världsomfattande skatt på alla internationella valutatransaktioner (s.k. Tobinskatt)	Inför* OR avskaffa* AND tobinskatt*
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Införa en gemensam EU-valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
Sverige bör införa euro som valuta	inför* OR behåll* AND EU-valuta
införa karensdagar i sjukförsäkringen	införa* AND karensdag* AND sjukförsäkring*
Stoppa invandringen av utländsk arbetskraft	Invandring* AND arbetskraft*
järnvägstransporter bör vara offentligt reglerad	Järnvägstransport* AND offentlig* OR fri*
Bör alltid eller i undantagsfall användas: kameraövervakning av offentliga platser	Kameraövervakning* OR "bör alltid" OR "i undantagsfall användas"* AND "offentliga platser"

Bör alltid eller i undantagsfall användas: kameraövervakning av offentliga platser	Kameraövervakning* OR "bör alltid" OR "i undantagsfall användas"* AND "offentliga platser"
Kommunalförbund bör överta olika uppgifter från landstingen och länsstyrelserna	kommunalförbund* AND "ta över"
Kommunalförbund bör överta olika uppgifter från landstingen och länsstyrelserna	kommunalförbund* AND "ta över"
kommunalt veto ska finnas i kärnkraftsavfallsfrågan	Kommunalt veto AND kärnkraft*
kommunalt veto ska finnas i kärnkraftsavfallsfrågan	Kommunalt veto AND kärnkraft*
kommunalt veto ska finnas i kärnkraftsavfallsfrågan	Kommunalt veto AND kärnkraft*
kommunalt veto ska finnas i kärnkraftsavfallsfrågan	Kommunalt veto AND kärnkraft*
Anordna kommun- och riksdagsval vid olika tidpunkter	kommunval AND riksdagsval AND olika AND tidpunkt*
Anordna kommun- och riksdagsval vid olika tidpunkter	kommunval AND riksdagsval AND olika AND tidpunkt*
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	kommunval AND riksdagsval AND olika AND tidpunkt*
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	kommunval AND riksdagsval AND olika AND tidpunkt*
Bra att anlita konsulter för information och marknadsföring för myndigheter	konsult* AND marknadsföring* AND myndighet*
Kända människor ska inte behöva bli fotograferade utan att de gett sitt tillstånd	Kända människor AND fotografera* AND tillstånd*
Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa
Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa
Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa

Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa
Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa
Använd kärnkraften (förnya reaktorer efterhand utan att bygga nya eller bygg nya)	kärnkraft* AND "förnya reaktorer" OR stoppa
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
det högaktiva kärnkraftsavfallet skall slutförvaras så att det inte går att komma åt i framtiden	kärnkraftsavfall*
slutförvara det högaktiva avfallet från kärnkraften i den svenska berggrunden	kärnkraftsavfall*
slutförvara det högaktiva avfallet från kärnkraften i den svenska berggrunden	kärnkraftsavfall*
slutförvara det högaktiva avfallet från kärnkraften i den svenska berggrunden	kärnkraftsavfall*

Viktigt att åtgärder tas för jämn könsfördelning inom forskning och högre utbildning	könsfördelning* AND "högre utbildning"
Införa könskvotering till offentliga styrelser och nämnder	könskvotering AND offentlig* AND styrelse OR nämnd*
Införa könskvotering till offentliga styrelser och nämnder	könskvotering AND offentlig* AND styrelse OR nämnd*
könskvotering till höga chefsbefattningar i stat och kommun?	könskvotering AND offentlig* AND styrelse OR nämnd*
Sverige ska behålla monarkin	könskvotering AND offentlig* AND styrelse OR nämnd*
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
lagstifta om obligatorisk källsortering av hushållsavfall	Lagstifta* AND källsortering
Införa lägre ingångslöner för ungdomar	lägre ingångslöner AND ungdomar
Införa lägre ingångslöner för ungdomar	lägre ingångslöner AND ungdomar
Nuvarande länsindelning bör ersättas med en ny regional indelning	län AND ersätta* AND region AND indelning*
Nuvarande länsindelning bör ersättas med en ny regional indelning	län AND ersätta* AND region AND indelning*

söka medlemskap i NATO	medlemskap* AND Nato
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska den offentliga sektorn	Minska* OR utöka* AND "offentlig* sektor*"
Minska inte arbetstiden	Minska* OR Öka* AND arbetstid*
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"

Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska u-hjälpen	Minska* OR öka* AND bistånd* AND "utvecklingsländer*"
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*

Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Minska försvarsutgifterna	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Sverige bör minska det militära försvaret	Minska* OR öka* AND försvarsutgifter*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Mjuka upp arbetsrätten	Mjuka upp OR strama* AND arbetsrätt*
Det ska inte vara tillåtet att publicera namn och bild på den som är misstänkt för brott innan domen har fallit	namn OR bild AND misstänkt* AND "innan dom"
Sverige bör bibehålla sin nuvarande neutralitetspolitik	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*

Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Sverige bör i fredstid föra en alliansfri politik - syftande till neutralitet i krig	neutralitet* AND krig*
Kräva att partier och kandidater redovisar varifrån de erhåller kampanjbidrag	parti* OR kandidat* AND redovisa* AND kampanjbidrag
tycker Du om det nya systemet för personval som används/användes i årets val?	personval*
Öka möjligheten att välja inte bara parti utan också personer i svenska val?	personval*
Öka möjligheten att välja inte bara parti utan också personer i svenska val?	personval*
posthantering bör vara offentligt reglerad	posthantering* AND offentlig* OR fri*
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	privata företag* AND äldreomsorg* AND tillåt* OR förbjud*
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	privata företag* AND äldreomsorg* AND tillåt* OR förbjud*
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	privata företag* AND äldreomsorg* AND tillåt* OR förbjud*
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	privata företag* AND äldreomsorg* AND tillåt* OR förbjud*

positivt inställd till reklam i TV?	reklam* AND TV*
positivt inställd till reklam i TV?	reklam* AND TV*
positivt inställd till reklam i TV?	reklam* AND TV*
positivt inställd till reklam i TV?	reklam* AND TV*
positivt inställd till reklam i TV?	reklam* AND TV*
Invandrarna i Sverige ska fritt kunna utöva sin religion här	religionsfrihet* AND invandrare*
Invandrarna i Sverige ska fritt kunna utöva sin religion här	religionsfrihet* AND invandrare*
Invandrarna i Sverige skall fritt kunna utöva sin religion här	religionsfrihet* AND invandrare*
Invandrarna i Sverige skall fritt kunna utöva sin religion här	religionsfrihet* AND invandrare*
Invandrarna i Sverige skall fritt kunna utöva sin religion här	religionsfrihet* AND invandrare*
Minska de offentliga bidragen till religiösa organisationer	religionsfrihet* AND invandrare*
Ingen politiker i riksdagen borde vara äldre än 65 år	riksdagsledamöter* AND äldre* AND tillåt* OR förbjud* AND "65 år"
Ingen politiker i riksdagen borde vara äldre än 65 år	riksdagsledamöter* AND äldre* AND tillåt* OR förbjud* AND "65 år"
Begränsa riksdagsledamöternas mandatperiod till maximalt åtta år	riksdagsledamöterna* AND mandatperiod* AND begränsa* OR behåll*
Begränsa riksdagsledamöternas mandatperiod till maximalt åtta år	riksdagsledamöterna* AND mandatperiod* AND begränsa* OR behåll*
Begränsa riksdagsledamöternas mandatperiod till maximalt åtta år	riksdagsledamöterna* AND mandatperiod* AND begränsa* OR behåll*
Begränsa riksdagsledamöternas mandatperiod till maximalt åtta år	riksdagsledamöterna* AND mandatperiod* AND begränsa* OR behåll*
Införa röstplikt i val till riksdag och kommun	röstplikt* AND inför*

Införa röstplikt i val till riksdag och kommun	röstplikt* AND inför*
Satsa mer på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i AMS regi	Satsa mer OR "satsa mindre" AND "arbetsmarknadspolitiska åtgärder" AND AMS
Satsa mer på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i AMS regi	Satsa mer OR "satsa mindre" AND "arbetsmarknadspolitiska åtgärder" AND AMS
Satsa mer på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i AMS regi	Satsa mer OR "satsa mindre" AND "arbetsmarknadspolitiska åtgärder" AND AMS
Satsa mer på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i AMS regi	Satsa mer OR "satsa mindre" AND "arbetsmarknadspolitiska åtgärder" AND AMS
Satsa mer på beredskapsarbeten/ungdomspraktik/ALU etc.	Satsa mer OR "satsa mindre" AND ungdomar* AND praktik*
Satsa mer på beredskapsarbeten/ungdomspraktik/ALU etc.	Satsa mer OR "satsa mindre" AND ungdomar* AND praktik*
satsa mer på vattenkraften genom att bygga ut hittills orörda älvar	Satsa* OR bygg* AND vattenkraft* AND älv*
Efter 3 månaders sjukskrivning ska den som bedöms klara andra arbetsuppgifter omplaceras hos sin arbetsgivare	sjukskrivning AND "3 månader" AND omplacering* AND arbetsgivare
Efter 3 månaders sjukskrivning ska den som bedöms klara andra arbetsuppgifter omplaceras hos sin arbetsgivare	sjukskrivning AND "3 månader" AND omplacering* AND arbetsgivare
Den som fortfarande är sjukskriven efter 6 månader och bedöms klara annat arbete på arbetsmarknaden måste söka annat arbete	sjukskrivning AND "6 månader" AND klara AND söka
Den som fortfarande är sjukskriven efter 6 månader och bedöms klara annat arbete på arbetsmarknaden måste söka annat arbete	sjukskrivning AND "6 månader" AND klara AND söka
Reglerna for sjukskrivning är for stränga	sjukskrivning AND regler
Reglerna for sjukskrivning är for stränga	sjukskrivning AND regler
Införa skatteavdrag för hushållsnära tjänster	skatteavdrag* AND "hushållsnära tjänster"

Tillåta skatteavdrag för hushållsnära tjänster	skatteavdrag* AND "hushållsnära tjänster"
Tillåta skatteavdrag för hushållsnära tjänster	skatteavdrag* AND "hushållsnära tjänster"
Positiv till den stora skattereform som fullbordas i år	skattereform*
införa språktest för att kunna bli svensk medborgare	språktest AND medborgarskap*
införa språktest för att kunna bli svensk medborgare	språktest AND medborgarskap*
statliga och kommunala tjänstemän anonymt avslöja hemligheter till journalister	Statliga* AND kommunala* AND tjänstemän* AND anonymt AND avslöja* OR hemligheter AND journalist*
statliga och kommunala tjänstemän anonymt avslöja hemligheter till journalister	Statliga* AND kommunala* AND tjänstemän* AND anonymt AND avslöja* OR hemligheter AND journalist*
stoppa planerna på att bygga en bro över Öresund	Stoppa* AND bygga AND bro AND Öresund
stoppa planerna på att bygga en bro över Öresund	Stoppa* AND bygga AND bro AND Öresund
stoppa planerna på att bygga en bro över Öresund	Stoppa* AND bygga AND bro AND Öresund
stoppa alla planer på att bygga nya kolkraftverk	Stoppa* AND bygga AND kolkraftverk
Skärpa straffsatserna för sexko	straff* AND sexköp*
Stärka strandskyddet för att begränsa bebyggelse i kustnära områden	Stärk* OR minska* AND strandskydd*
Subventionera priset på böcker	subventionera* AND böcker*
Knyta den svenska kronan till D-marken	svenska kronan AND D-marken*
Knyta den svenska kronan till D-marken	svenska kronan AND D-marken*
Sverige bör delta i FN:s fredsbevarande operationer	Sveriges deltagande AND "FN:s fredsbevarande"

Sverige bör delta i FN:s fredsbevarande operationer	Sveriges deltagande AND "FN:s fredsbevarande"
Sverige bör delta i FN:s fredsbevarande operationer	Sveriges deltagande AND "FN:s fredsbevarande"
avbryta Sveriges deltagande i FN:s militära insats i Afghanistan	Sveriges deltagande AND "FN:s militära insats" AND Afghanistan
avbryta Sveriges deltagande i FN:s militära insats i Afghanistan	Sveriges deltagande AND "FN:s militära insats" AND Afghanistan
Sänka arbetsgivaravgiften	sänk* arbetsgivaravgift* OR "höj* arbetsgivaravgift*"
Bör höjas: Bolagsskatt	sänk* bolagsskatt* OR "höj* bolagsskatt*"
Bör höjas: Statlig Gåvoskatt	sänk* gåvoskatt* OR "höj* gåvoskatt*"
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
sänka hastigheten på vägarna	Sänk* OR behåll* AND hastighet* AND vägar*
Sänka 4-procentsspärren till riksdagen	Sänk* OR höj* AND "4-procentsspärren" AND riksdagen
Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen	Sänk* OR höj* AND "4-procentsspärren" AND riksdagen
Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen	Sänk* OR höj* AND "4-procentsspärren" AND riksdagen
Sänka skatten på alkohol	sänk* OR höj* AND alkoholskatt*

Sänka skatten på alkohol	sänk* OR höj* AND alkoholskatt*
Sänka skatten på alkohol	sänk* OR höj* AND alkoholskatt*
Sänka skatten på alkohol	sänk* OR höj* AND alkoholskatt*
Sänka skatten på alkohol	sänk* OR höj* AND alkoholskatt*
Sänka arbetsgivaravgiften	sänk* OR höj* AND arbetsgivaravgift*
sänka arbetslöshetsersättning	sänk* OR höj* AND arbetslöshetsersättning*
sänka arbetslöshetsersättning	sänk* OR höj* AND arbetslöshetsersättning*
Sänka arbetslöshetsersättningen	sänk* OR höj* AND arbetslöshetsersättning*
Höja koldioxidskatten på bensin är ett bra förslag för att begränsa koldioxidutsläppen i Sverige?	sänk* OR höj* AND bensinskatt*
Bör höjas: Förmögenhetsskatt	sänk* OR höj* AND förmögenhetsskatt*
Höja skatten på stora förmögenheter	sänk* OR höj* AND förmögenhetsskatt*
Sänkt pensionsålder	sänk* OR höj* AND pensionsålder
Sänkt pensionsålder	sänk* OR höj* AND pensionsålder
Landstingen bör avskaffas	sänk* OR höj* AND rösträttsålder*
Sänka rösträttsåldern till 16 år	sänk* OR höj* AND rösträttsålder*
Sänka rösträttsåldern till 16 år	sänk* OR höj* AND rösträttsålder*
Sänka rösträttsåldern till 16 år	sänk* OR höj* AND rösträttsålder*
Sänka rösträttsåldern till 16 år	sänk* OR höj* AND rösträttsålder*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*

Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna	sänk* OR höj* AND skatt*
Sänka skatterna på bensen och diesel	Sänk* OR höj* AND skatt* AND bensen* AND diesel*
Bör höjas: Statlig inkomstskatt	sänk* statlig* inkomstskatt* OR "höj* statlig* inkomstskatt*"
telefon/telekommunikation bör vara offentligt reglerad	Telefon* OR telekommunikation* AND offentlig* OR fri*
Flytta tidpunkten för de allmänna valen från hösten till våren	tidpunkt* AND "allmänna val*"
Tidsbegränsa rätten till arbetslöshetsersättning	tidsbegränsa* AND arbetslöshetsersättning*
Tidsbegränsa rätten till arbetslöshetsersättning	tidsbegränsa* AND arbetslöshetsersättning*
Tidsbegränsa rätten till arbetslöshetsersättning	tidsbegränsa* AND arbetslöshetsersättning*
låta företag med vinstsyfte att driva sjukhus	Tillåt* OR förbjud* AND "företag med vinstsyfte" AND "driva sjukhus"
Tillåta politiska partier att göra reklam i Sveriges Television	tillåt* OR förbjud* AND "politiska partier" AND reklam AND SVT OR "Sveriges Television"

aga som barnuppfostringsmetod bör vara tillåtet	tillåt* OR förbjud* AND aga AND barnuppfostring*
aga som barnuppfostringsmetod bör vara tillåtet	tillåt* OR förbjud* AND aga AND barnuppfostring*
Det ska inte vara tillåtet att publicera bilder eller teckningar som kränker religiösa grupperingar	tillåt* OR förbjud* AND kränkande AND bild* AND religion*
dödsstraff för mord bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* Dödsstraff* AND mord
dödsstraff för mord bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* Dödsstraff* AND mord
dödsstraff för mord bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* Dödsstraff* AND mord
dödsstraff för mord bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* Dödsstraff* AND mord
dödsstraff för mord bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* Dödsstraff* AND mord
invandrare rösta i kommunala val bör vara tillåtet	tillåt* OR förbjud* invandrare AND rösta AND kommunal*
invandrare rösta i kommunala val bör vara tillåtet	tillåt* OR förbjud* invandrare AND rösta AND kommunal*
Tillåta aktiv dödshjälp	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
Tillåta aktiv dödshjälp	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
Tillåta aktiv dödshjälp	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
Tillåta aktiv dödshjälp	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
Tillåta aktiv dödshjälp i Sverige	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
tillåta aktiv dödshjälp	Tillåt* OR förbjud* AND "aktiv dödshjälp"
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*

Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Tillåta försäljning av starköl vin och sprit i livsmedelsbutiker	Tillåt* OR förbjud* AND "försäljning av alkohol" AND livsmedelsbutik*
Förbjuda djurförsök inom medicinsk forskning	Tillåt* OR förbjud* AND forskning AND djurförsök AND medicin*
Forskning om genteknik och arvsanlag bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* AND forskning AND genteknik
Forskning om genteknik och arvsanlag bör vara tillåtet	Tillåt* OR förbjud* AND forskning AND genteknik
Tillåta statliga myndigheter att ingripa mot ägarkoncentration inom massmedieområdet	Tillåt* OR förbjud* AND myndighet* AND ägarkoncentration* AND massmedier*
Tillåta statliga myndigheter att ingripa mot ägarkoncentration inom massmedieområdet	Tillåt* OR förbjud* AND myndighet* AND ägarkoncentration* AND massmedier*
Tillåta statliga myndigheter att ingripa mot ägarkoncentration inom massmedieområdet	Tillåt* OR förbjud* AND myndighet* AND ägarkoncentration* AND massmedier*
Tillåta statliga myndigheter att ingripa mot ägarkoncentration inom massmedieområdet	Tillåt* OR förbjud* AND myndighet* AND ägarkoncentration* AND massmedier*
uranbrytning ska tillåtas i Sverige	Tillåt* OR förbjud* AND uranbrytning*
tillåta homosexuella par att adoptera	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera
tillåta homosexuella par att adoptera	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera
tillåta homosexuella par att adoptera	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera
tillåta homosexuella par att adoptera	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera

tillåta homosexuella par att adoptera	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera
Tillåta homosexuella par att adoptera barn	tillåta* OR förbjud* homosexuella AND adoptera
Turkiet bör bli EU-medlem	Turkiet AND EU AND medlemskap*
Överföra TV2 i privata händer	TV 2 AND privat
Stoppa utförsäljningen av apotek	Utförsäljning* AND apotek*
Invandrare som fått svenskt medborgarskap kunna utvisas efter grova brott	utvisning* AND brott
Invandrare som fått svenskt medborgarskap kunna utvisas efter grova brott	utvisning* AND brott
satsa mycket mer el. lite mer el. eller oförändrat på barnbidrag	Utöka* OR minska* AND "barnbidrag"
bedriva mer av barnomsorgen i privat företagsform	Utöka* OR minska* AND "privat barnomsorg"
satsa mycket mer el. lite mer el. eller oförändrat på föräldraförsäkring	Utöka* OR minska* AND föräldraförsäkring
Utöka den svenska gränskontrollen för att förhindra smuggling av alkohol	Utöka* Or minska* AND gränskontroll* AND alkoholsmuggling
Fortsätta driva vattenverk i offentlig regi	Vattenverk* AND offentlig*
Fortsätta driva vattenverk i offentlig regi	Vattenverk* AND offentlig*
Vänsterextrema partier bör vara tillåtet	Vänsterextrema* AND förbjud* OR tillåt* AND parti*
Vänsterextrema partier bör vara tillåtet	Vänsterextrema* AND förbjud* OR tillåt* AND parti*
öka AP-fondernas (allmänna pensionsfondernas) möjligheter att köpa aktier	Öka* OR Minska* AND "allmänna pensionsfonder*" AND "möjlighet* att köpa aktier"
Sverige bör ta emot fler flyktingar från andra länder	öka* OR minska* AND flykting*
Ta emot fler flyktingar i Sverige.	öka* OR minska* AND flykting*
Ta emot fler flyktingar i Sverige.	öka* OR minska* AND flykting*

Ta emot färre flyktingar i Sverige.	öka* OR minska* AND flykting*
återinföra strängare gränskontroller mellan EU-länder	öka* OR minska* AND gränskontroll* AND EU-länder*
Öka regleringen av valutamarknaden	Öka* OR Minska* AND reglering* AND valutamarknad*
Öka regleringen av valutamarknaden	Öka* OR Minska* AND reglering* AND valutamarknad*
Öka regleringen av valutamarknaden	Öka* OR Minska* AND reglering* AND valutamarknad*
Öka det statliga stödet till dagspressen	öka* OR minska* AND stöd* AND dagspress*
Överföra banker och försäkrings-bolag i samhällets ägo	Överför* OR Behåll* AND "banker och försäkrings-bolag" AND offentligägd*
Bör alltid eller i undantagsfall användas: Övervakning av all tele- och datatrafik till och från Sverige	Övervakning* AND "tele- och datatrafik"